

**Dokumentationstrycket
inom sjukvården**

Sidan 5

**Köpenhamn får ny
stadsdel**

Sidan 17

En tidning för alla / A Newspaper for Everyone

Info Express

Öresunds journal

Ar. 2, Nr.15, OKTOBER 2 2018, 20+4 SIDOR

www.infoexpress.se

KOSTNADSFRI (25kr - FRIVILLIGT!)

Exklusiv intervju med Årets Unga Entreprenör Skåne 2018, Edon Ramadani

Sidan 10-11

Malmö är inte en otrygg stad

"Jag tycker det gamla
begreppet Lilla Berlin är
bättre än Chicago"

Sidan 8-9

Vad vi som konsumenter kan göra för miljön

Som det är idag handlar en
stor del av konsumentens
möjlighet att påverka om
ekonomi;

Sidan 14

25/10 öppnar vi också på Värnhem

Butiken kommer att vara laddad med frukt, grönsaker, blommor och annat gott till mycket fördelaktiga priser.

*T.ex. får du
Eko-bananer, apelsiner
och svenska äpplen
för endast
10:-/kg*

**FRUKTHANDLARN
på Värnhem**

Etablerad 2014

*Hjärtligt
välkomna!*

Malmö är en trygg stad, men...

I förra numret skrev vi att bilden av Malmö som en farlig stad är väldigt tydligt överdriven. Och det står vi för. För så är det. För de allra flesta malmöbor.

Samtidigt kan vi se i de intervjuer vi gjort, både i detta nummer och i det förra, att helt problemfritt är det inte. Även om det, märkligt nog, är så att det talas mer om Malmö som en otrygg plats i Limhamn och Vellinge än i Rosengård, kan man inte blunda för att det också till viss del lyser igenom i intervjuerna i Lindängen och Hermodsaldal. Det är uppenbart att det händer mer i vissa områden än andra och att tryggheten till stor del handlar om inställning och tillvägagångssätt. Och frågan är väl kanske om det är acceptabelt att vissa människor känner sig trygga för att de lärt sig anpassa sig till ett ganska otryggt läge medan andra känner sig otrygga på grund av vad de läst i media.

Som framgår av reportagen är de flesta intervjuade, i Limhamn

såväl som Lindängen, i Malmö såväl som Lund, överens om att mycket av problemet ligger i en misslyckad integration. Det går helt enkelt inte att blunda för att vi inte tagit hand om de människor som kommit hit på ett tillräckligt bra sätt. Det handlar inte om att peka ut en viss grupp av människor, och glädjande nog framskyntade väldigt lite rasism i de intervjuer vi gjorde. Tvärtom var många noga med att påpeka att detta inte hade någonting med etnicitet att göra, utan på den utsatta socioekonomiska situation alltför många befinner sig i.

Även om detta är allra tydligast i Malmö, är det samma tendens i t.ex. Stockholm och Göteborg; social utsatthet och utanförskap är grogrunden för kriminalitet. Och detta är absolut inget nytt. I alla tider har det varit så. Det har varit i de socialt utsatta områdena vi kunnat återfinna de flesta gärningspersonerna. Det har också varit där vi kunnat hitta de flesta offren. Och det är

också där alla de personer som varken varit gärningsmän eller offer, men som haft all anledning att känna sig trygga, lev. Så har det varit i alla tider. Och vår tid är inget undantag.

Om man lever i en utsatt miljö, där man möter utstötta människor dagligen, där normaltillståndet är arbetslöshet, där man upplever skolan (och därmed all utbildning) som fiende, där det aldrig finns pengar så det räcker och – kanske framför allt – där man upplever att man alltid har mindre pengar än alla andra, är det kanske inte så konstigt att man söker nya vägar till ett drägligt liv.

Men för dem som varken har ekonomisk uppbackning, laglydiga framgångsrika förebilder eller en utbildning som öppnar för möjligheter till de stora inkomsterna, eller ens till normalinkomst, är alternativen inte många. Och om man ser att de i ens närhet som lyckas, eller åtminstone verkar lyckas, de som ser ut att ha både ett intressantare liv och betydligt

mer pengar än en själv, sysslar med narkotikahandel är det kanske inte så konstigt att en sådan väg blir lockande.

När vi frågat dem vi intervjuat vad man bör göra har det vanligaste svaret varit att det är en alltför komplicerad fråga för att besvaras i en kort intervju. Och naturligtvis är det så. Hade vi vetat svaret hade vi naturligtvis inte heller haft några problem. Info Express kommer dock oförtrutet att fortsätta vårt arbete för att hitta orsaker och anledningar, genom intervjuer, artiklar och analyser.

Det torde nämligen stå tydligt för varje tänkande människa att lösningen ligger i att göra något åt utanförskapet som skapar de kriminella individerna. Visst är det viktigt att akut göra något åt situationen, och då behövs kanske både fler poliser och hårdare straff, men det verkligt viktiga är – som alltid – att bekämpa orsakerna.

Malmö is A Safe Town, but...

In our last issue we wrote that the image of Malmö as a dangerous city is very obviously exaggerated. And we still advocate that opinion. Because that is how it is. For most Malmö residents.

At the same time, we can see in the interviews we have conducted, in this issue as well as the in the last one, that it is not without problems. Although, strangely enough, Malmö as an unsafe place is more talked about in Limhamn and Vellinge than in Rosengård, one cannot shut one's eyes to the fact that it all shines through in the interviews in Lindängen and Hermodsaldal. It is evident that more things happen in some areas than in others and that safety to a large extent is about attitude and approach. And it's highly questionable whether it's acceptable that some people feel safe because they have learnt to adapt to quite an unsafe situation, while others feel unsafe because of what they read in media.

As is obvious in the interviews, in Limhamn as well as in Lindängen, in Malmö as well as in Lund, people agree that much of the problem is due to an integration that has failed. The fact that we have not taken care of the people who have come here in a good enough way cannot be ignored. It is not about pointing at a certain group of people and thankfully we met very little racism when we interviewed people. On the contrary many of them stressed that this has nothing to do with ethnicity, but with the vulnerable socioeconomic situation way too many people are in.

Although this is most obvious in Malmö, you see the same tendency in e.g. Stockholm and Gothenburg; social exposure and alienation is the hotbed for criminality. And this is no news. It has been like this through history. It has been in socially deprived areas we have found most of the culprits. It has been here we have found most of the victims. And it is also here we have found the

people who are neither culprits nor victims but have all the reasons to feel unsafe. This is how it has always been. And today is no exception.

If you live in a deprived area, where you meet alienated people every day, where the normality is unemployment, where you see school (and thus all kinds of education) as the enemy, where there never is enough money and – above all – where you always feel you have less money than everyone else, it would be strange if you wouldn't seek other ways to a bearable life.

But to the ones who neither have financial backing nor law-abiding role models or an education that opens up to the chance of earning the big money, or even the average salary, the alternatives are not that many. And if you see that the people in your vicinity who succeed, or at least seem to succeed, those who have a more interesting life as well as more money than yourself, deal with drugs in one way or another,

than it is maybe not so strange that such a life seems tempting.

When we have asked the people we have interviewed what is to be done, the most common answer has been that it is a way too complicated question. And that is of course how it is. If we had known the answers, we would not have any problems. Info Express will, however, continue our work to find causes and solutions, through interviews, articles and analyses.

However, it should be obvious to every thinking human being that the solution lies in doing something about the alienation that creates the criminal individuals. Undeniably it is important to urgently do something about the situation, and then perhaps both more police officers and harder punishments are required, but the really important thing is – as always – to fight the causes.

Lotuskliniken

Dr. Selma Mowazi

Specialistgynekolog Estetisk gynekolog och andra Estetiska behandlingar

Välkommen till Lotuskliniken - din privatgynekolog!

EPILIA^{RF}

Bli av med oönskat hår permanent & smärtfritt med
Epilia diodlaser + RF

Vi har den senaste tekniken inom gynekologi och estetisk gynekologisk vård. Kliniken i Malmö drivs av Dr. Selma Mowazi, specialistgynekolog med över 25 års erfarenhet inom gynekologi i både den offentliga och privata sektorn.

FemiLift
A Better Feminine Life

Vi erbjuder snabba och akuta tider!

Info Express

X Solutions HB. Org nr: 969778-9353
Tidningschef/Ansvarig utgivare: Laurentiu Mihai.
Redaktör: Mats Björling, E:mats.bjorling@infoexpress.se
Krönikör: Torsten André; Skribent: Bianca Mihai
Tryck: Pressgrannar AB, Linköping.

Kontaktuppgifter

Internet: www.infoexpress.se
E-post: redaktion@infoexpress.se
Hälsa på: hello@infoexpress.se
Telefon redaktion: 040 89 905
Mobil: 0739 23 29 69

Företagsannonser

W: www.infoexpress.se / www.xtakes.se
E: annonsering@infoexpress.se
jobb@infoexpress.se
M: 0761 888 442;
Prenumerera på: prenumeration@infoexpress.se

Allt material i tidningen lagras digitalt. För ej beställt material ansvaras ej. De som sänder in material anses medge till digital lagring och publicering.

Norregatan 4a, 211 27 Malmö.

Tel: 070-096 69 07

info@lotuskliniken.nu, www.lotuskliniken.nu

Öppettider: Måndag-Fredag: 09.30 -18.00

webbsida:

YouTube

facebook

Ny ungdomssajt ska locka unga till transportnäringen

Väljer man gymnasieskolans fordons- och transportprogram eller sjöfartsutbildningen går man en ljus framtid till mötes. I dessa branscher ligger tekniken i framkant och arbetsmiljöerna är stimulerande. Men trots detta väljer få ungdomar yrkesutbildningar idag. Detta vill Transportföretagen ändra på och lanserar därför sajten "Vi kör!" som riktar sig till ungdomar mellan 13 och 16 år för att öka intresset för branscherna.

Sajten fokuserar på yrken där det idag råder stora rekryteringsbehov – motorbranschen, yrkesförare samt yrken inom sjöfart och flyg – där man bland annat behöver fler sökande till utbildningarna.

– Många unga tror idag att yrkesutbildningar endast är till för de skoltrötta. Den uppfattningen vill vi ändra på genom att visa på hur våra branscher har blivit allt mer digitaliserade där många av yrkena leder till roliga jobb och stora framtidsmöjligheter. Detta hoppas vi kunna förmedla genom Vi kör!-sajten, säger Mychèle Östman,

kommunikationschef på Transportföretagen. Initiativet är en omfattande ungdomssatsning för att säkra den framtida kompetensen inom transportnäringen.

– Det är en stor och nödvändig satsning som vi gör. Vi vill visa att det går att få ett roligt jobb direkt efter studenten där man kan göra skillnad och uppfylla sina drömmar. Det är vårt mål att sajten får en positiv effekt samt ändrar den föregående bild som finns av våra branscher och dess yrken idag, avslutar Mychèle Östman.

Fakta:

Transportföretagen har lanserat en ny ungdomssajt – Vi kör! vikor.nu. Sajten riktar sig till ungdomar mellan 13 och 16 år med syftet att öka intresset för Transportföretagens yrken inom motorbranschen, sjöfarten, flyg samt yrket yrkesförare. Det finns en stor arbetsmarknad inom valda yrken men för få sökande. Utbildningarna inom utvalda branscher ger jobb direkt efter studenten. Fordons- och transportprogrammet:

Bussförare
Lastbilsförare
Reservdelsspecialister
Fordonslackerare
Bilskadereparatör
Maskinmekaniker
Lastbilsmekaniker
Personbilsmekaniker

Sjöfartsprogrammet:
Motorman
Matros
Flygteknikprogrammet:
Flygmekaniker
Flygtekniker
Källa: transportforetagen.se

Fortsatt brist på lärare

Enligt ett pressmeddelande från Universitets- och högskolerådet har det i år skett en förskjutning vad gäller antalet ansökningar och antagna till de olika lärarutbildningarna.

Det är väl känt för de flesta att det råder stor lärarbrist inom i stort sett alla områden och att denna brist kommer att öka re-

jält inom de närmaste åren om man inte lyckas vända trenden.

Därför är det glädjande att se att såväl antalet sökande som antalet antagna till yrkeslärarutbildningen har ökat (21 % fler sökande och 23 % fler antagna). Lika glädjande är att antalet antagna till speciallärarutbildningen ökat med 31 %.

Tyvärr finns det rejält med smolk i glädjebägaren. Till såväl förskolläro- och grundläro- som ämneslärarutbildningarna har antalet antagna sjunkit sedan förra året.

Detta är ett gigantiskt problem och vi kan bara hoppas att man framöver lyckas göra läraryrket så attraktivt att tillräckligt

många blivande studenter söker sig till en sådan karriär. Hur ska det annars gå för framtidens elever?

Mats Björling
mats.bjorling@infoexpress.se

Carmens kosmetik

Vaxning kvinnor

Brasiliansk vaxning - 350:-
Hela kroppen 1200 :-

Ansiktsbehandlingar

från 399:-

Cellulitbehandling

Tel: 0768.54.51.04

www.carmenskosmetik.se

Dokumentationstrycket inom sjukvården

Precis som inom många andra områden i samhället (t.ex. skolan och polisväsendet) har på senare år kravet på dokumentation och andra administrativa arbeten gjort att läkarna fått lägga allt större del av sin arbetstid på pappersarbete. Alla är överens om att detta inte är bra, men medan Zaremba raljerar över effekten av New Public Management och liknar läkarnas arbetsuppgifter vid sudoku framhåver Fölster et al. vikten av produktiviteten och dess mätbarhet, vilket väl egentligen innebär att man inte kan ta bort de administrativa bitarna. Däremot hävdar de att det finns läkarsekreterare och annan personal som skulle kunna klara många av dessa uppgifter och att det är i organisationen bristerna finns att hitta.

Man kan också hävda att det handlar om rädsla. Rädsla för att stå där med skägget i brevlådan om någonting går fel. Har man noga dokumenterat allt så klarar man sig bättre om man skulle bli anmäld.

Men om det nu är så att 82 läkare är involverad i behandlingen av en och samma patient och ingen av dem ordentligt läser det de andra 81 har dokumenterat, vad är då meningen? Hade kanske betydligt färre läkare behövts om de läkare som var involverade hade kunnat ägna mer tid åt medicinskt arbete och mindre åt administrativt dito? Hade det kanske varit så att om patienten bara haft en läkare som kunde journalerna väl och kunde informera eventuella experter hen behövde ta hjälp av och som ansvarade för den dokumentation hen (och inte ekonomen) ansåg var nödvändig, så hade både produktivitet, tillfrisknande och patientens allmänna mående avsevärt förbättrats?

Det är ju tydligt så att utan all

Foto: Dan Birta

data som samlats in och dokumenterats på olika sätt hade denna artikelserie och mycket annat som skrivits om svensk och internationell sjukvård inte kunnat skrivas. Och då hade man inte heller kunnat sätta fingret på vad som behöver förbättras. Men om det är så att alla brister man konstaterar går att hänvisa tillbaka till att läkarna på olika sätt måste fylla i papper för att sådan statistik ska kunna tas fram, så undrar man ju om tiden används rätt.

Läkarna fyller i papper och hinner därför inte ta emot patienter och när hen väl gör det är hen stressad och resultatintriktad. Konsekvens: Vi får längre patientköer och patienten upplever besöken sämre (vilket i förlängningen leder till ännu mer pappersarbete).

Läkarna fyller i papper och hinner därför inte ta del av nya vetenskapliga rön och behandlingsmetoder. Konsekvens: Vi får ett ökande antal feldiagnoser vilket leder till sämre vård, ett ökat antal dödsfall (och i förlängningen ännu mer pappersarbete).

Läkarna fyller i papper och hinner därför inte ägna sin tid åt patienten, med följden att andra läkare får ta vid, vilket naturligtvis leder till mer pappersarbete och mer tid att sätta sig in i journaler, eller att man inte har något egentligt begrepp om den patient man ska behandla.

Situationen är, som sagt, inte unik för sjukvården. Överallt i samhället har dokumentationstrycket ökat och överallt ser vi försämrade resultat som följd. Man kan kanske till och med fråga sig hur det kommer sig att vi har massvis med människor arbetslösa samtidigt som många yrkesgrupper går på knäna och ändå inte hinner med vad det var tänkt de skulle, vilket resulterar i både sämre resultat och sämre mående bland personalen.

Behöver vi kanske införa assistenter inom vissa (ganska många) professioner? Det hade kanske löst såväl sjukvårdens som skolans och polisens problem samtidigt som vi rejält hade minskat arbetslösheten. Det är kanske där de 600 miljonerna i vårbudget-

ten hade gjort mest nytta. Annars lär det väl finnas ett och annat konto i ett eller annat skatteparadis som skulle kunna finansiera deras löner. Fast det är klart, det kan ju inte gälla vården. För där finns väl inga vinstpengar?

Mats Björling
mats.bjorling@infoexpress.se

Källor
Fölster, Stefan, Ohlsson, Stefan, Renstig, Monica, Wiigh, Lars (2014): Den sjuka vården 2.0. Från nollvision till patientrevolution. Samhällsförlaget.
Malm, Per (2017): Doktor utan skyddsnet. En resa i tid och rum. Isaberga förlag.
OECD (2017), Health at a Glance 2017: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris. http://dx.doi.org/10.1787/health_glance-2017-en
Yarollahi, Arvin (red) (2013): Hjälj oss! En antologi om den svenska vårdens förfall. arVya förlag.
Zaremba, Maciej (2013): Patientens pris. Ett reportage om den svenska sjukvården och marknaden. Weyler förlag.

The Documentation Pressure in Health Care

As within many other areas in society, recent years' request for documentation and other administrative work has forced the doctors to put more and more of their workday on paper work. Although e.g. Zaremba and Fölster et al. do not agree about how to solve the problem, everyone seems to agree that it is a problem. First and foremost it seems to be a problem connected to fear,

the fear of not having enough documentation should you be accused of maltreatment. But if 82 doctors are involved in one patient and none of them have the time to read what the others have written, then what is the purpose? Perhaps if the patient had one doctor who knew the medical history and was in charge of the documentation we would get a much better result in

all perspectives. It is true that without all the documentation we wouldn't know how bad it is, but if nothing (or the wrong things) is done, then, again, what is the purpose? The doctors fill out forms and therefore they don't have time to meet enough patients and when they do they are too stressed. The result (apart from worse care and more deaths) is that

the doctor has to hand it over to another too stressed doctor who hands it over to another, until we get the situation of 82 doctors for one patient. Perhaps the simple solution is assistants. It is, undeniably, strange that too many people are unemployed while others have no chance to do everything they are supposed to.

Resor ställs in för flera elever - med vilka skäl?

Vad är det som händer?

Malmö Stads nya pengafördelning leder till att flera klasser som hade kunnat resa i utbildningssyfte, t.ex. genom att delta i projekt utomlands och vistas på universitetsområden som Cambridge och lära sig saker där, får sina resor inställda.

De som läser avancerad historia på IB-programmet fick sin resa till Berlin – vars syfte var utbildning i historia – inställd, och samma sak hände med NI-programmets resa till Cambridge. Även de som läser Business Management drabbades och fick inte åka till Skottland i år.

Reaktioner gällande händelsen

Eleverna på alla de program som fick sina resor inställda blev väldigt upprörda och det ledde till många ilska reaktioner och klagomål från elevernas håll. Förslaget om pengaindraget sades också vara allmänt dåligt, speciellt för vissa av lärarna som ser resorna som ett bra undervisningssätt då föregående elever uppgav att de lärt sig mycket under tiden de har varit iväg. Det med all rätt, då skolan har uppgett att de skulle få resa i flera år och att eleverna fick se äldre elever resa år efter år. Många upplever också att det är orättvist, då de, förutom att ha längtat till en skolresa med sin klass, också har blivit utlovade en resa någonstans.

Kommunens ställning och resonemang, samt hur detta tolkas

Man antar att den nya ekonomiska fördelningen ska hjälpa andra klasser på svagare skolor

att behålla sin kvalitet på undervisningen, för att de ska kunna ha råd med fler resurser. Detta för att ju fler elever som väljer att gå på en specifik skola, desto mer pengar får skolan av kommunen och tvärtom, och detta resulterar i att kommunen vill "satsa" pengar på skolor med små klasser så att eleverna där också får rätt till en bra undervisning. Det är grundidén. Malmö Stad uppger själva att de "strävar efter en likvärdig och kvalitativ skola där alla elever utvecklas och uppnår sina mål." Många uppfattar att man bl.a. vill öka standarden på yrkesutbildningar och på så sätt bidra till en minskad arbetslöshet genom att fler får jobb direkt efter gymnasiet.

Frageställningar kring kommunens resonemang samt kritik

Det handlar om mer än en resa; det handlar om att behålla intresse för utbildningar som kan få fram forskare, ingenjörer, läkare, ekonomer och professorer. Man sparar dessutom inte mycket pengar på att dra in resor; det hade varit mer effektivt att stänga ned skolor som redan har ett lågt antal elever och knappt kan hålla dörrarna öppna och spara pengar på det viset. Att hålla öppen en skola och täcka för kostnaden av el, löner, skolmat, vatten, värme städning, etc. är betydligt dyrare än att täcka kostnaden för flygbiljetter för en klass och eventuell hotellvistelse i ett par dagar. Konsekvensen blir då att färre skolor erbjuder utbildningen och att fler tvingas att pendla längre bort ifrån där de bor, men det utan några (ekonomiska) svårigheter. Transport till och från och skolan brukar täckas av kommunen eller skolan själv, annars kan man alltid få studentrabatt på resor och

betala med hjälp av sitt CSN.

Men, har inte alla rätt att gå utbildningen de vill? Varför stänga ned skolor och tvinga potentiella elever på de utbildningarna att pendla ut till andra kommuner, bara för att vissa skolor ska kunna resa och ha pengar över till att göra projekt i utlandet? Fördelningen i sig verkar problematisk och orättvis, men det är den egentligen inte. Ett exempel är att många elever från familjer med lägre inkomster sällan får resa, och om det gör det kommer de nog ofta inte så långt utanför Sveriges gränser. Resor hade då kunnat fungera som motivation; de kämpar i skolan för att få bra betyg så att de kan komma in på en utbildning som erbjuder dem en resa någonstans. En exkursion verkar inte jättelockande för de flesta; men för någon som knappt lämnar Sverige under somrarna kan det vara tillräckligt motiverande. Genom att erbjuda resor får man fler från låginkomstfamiljer att anstränga sig för att kunna säkra sig en plats på en utbildning som erbjuder dem tillfälle att lämna landet. Detta är en bra lösning med tanke på skillnader i skolresultat som generellt uppstår mellan olika områden, där barnen från de mer välbärgade familjerna har bättre betyg och där barnen vars föräldrar lever på bidrag har lägre betyg. Genom motiverande faktorer som kan locka barn från låginkomstområden att visa framfötterna, kan man jämma ut de olikheter som redan uppstår idag. Man bekämpar helt enkelt orättvisa med vad som ser ut att vara orättvisa.

En fråga måste besvaras, och den lyder: Hur ska man kunna få fram "bra och effektiv arbets-

kraft" om elever som valt program som hjälper dem att utbilda sig till forskare och läkare får sina vetenskapliga skolresor nedlagda, och elever som har potential till att utbilda sig vidare på universitet och som kan bli professorer inte får uppleva ett annat perspektiv i en annan kultur, som då ändå är bunden till utbildningen? Satsningen på yrkesprogram ger visserligen arbetskraft, men inte arbetskraften landet behöver med tanke på läkarbrist och lärarbrist, och de ekonomiska fördelarna med att ha många välutbildade i landet. Vem ska då göra de övriga jobben, om inte yrkesprogrammen finns i tillräcklig stor mån? Detta kan staten ta hand om genom att tänka långsiktigt och antingen öka invandringen till Sverige eller motivera folk till att skaffa fler barn. Genom att ta in invandrare har man fler människor i landet, och under tiden som de lär sig språket eller kompletterar sin utbildning kan de ha typiska yrkesprogramjobb som servitör, målare eller svetsare, d.v.s. jobb som snabbt går att lära sig genom att vara på arbetsplatsen och bli lärling. Fler barn leder till högre konkurrens om platserna på olika gymnasium. Ju fler som har bättre betyg, desto svårare blir det att komma in på högskoleförberedande studier, och det blir fler som kommer att vända sig till yrkesutbildningen, då utan något större val. Antingen det ena eller det andra, men om ingenting fungerar kan man alltid låta robotar ta över för att servera mat eller måla byggnadsfasader istället.

Källhänvisning: Malmö Stads hemsida "Skolutveckling & Forskning", senast granskad 2018-10-13.

En tonåring

HÖSTREA 20% på utvalda lyxiga soffor/sängar

CONTINENTAL ROYAL

Madrasser i 5-zons, 3-zons pocket, latex och x-pocket. Valbart tyg, gavel och ben.

Soffor&Sängar
SITT BÄTTRE • SOV BÄTTRE • BETALA MINDRE

KV. CAROLI/CAROLI CITY Österg. 12 • mån-fre 10-19, lör 10-17, sön 11-17
TRIANGELN Södra Förstadsg. 41 • mån-fre 10-20, lör-sön 10-18
www sofforsangar.se • 040-13 99 11 • info@sofforsangar.se

GUSTAVO

Längd 350 eller 320 cm. Valbart tyg.

HOWARD LEEDS DELUXE

Soffgrupp, ljusgrå

15 945,-

Ord.pris 19 335,-

Gäller t.o.m. 5/11

Grossistlager-Restpartier-Konkurslager

Malmö - Caroli City Östergatan 12

20 meter från Apoteket Öppet: Vard 10-19 Lörd 10-17 Sönd 11-17

REGNKLÄDER **150-200-250-300:-** (rek 600-1800:-)

Ett parti ca 400 plagg Mixade plagg. Utgående modeller, provkollektion, Byxor, Hängslebyxor, Varselkläder, Regnjackor

GRUNDÉNS

LAGEROUTLET

milano
SKRÄDDERI & KEMTVÄTT

1 stk skjorta för 50kr
5 stk skjortor för 125kr
10 stk skjortor för 200kr
Kostym för 225kr

Öppettider
mon-fre: 09-18
lör: 10-14

Djäcknegatan 2
211 35, Malmö
Tel: 040 611 6733

Västra varvsgatan 91
211 11, Malmö
Tel: 040 234 317

HITTADINBIL

BRA BILLIGA BILAR
0% RÄNTA
INGEN KONTANT INSATS

Ring Mats: 0735077490
E: info@hittadinbil.se

Malmö är inte en otrygg stad

I förra numret intervjuade vi människor i tre strategiskt utvalda stadsdelar i Malmö (Limhamn, Värnhem och Rosengård) om tryggheten i staden. Även om det fanns olikheter i hur man såg på saken i de olika stadsdelarna var man i huvudsak överens vad gäller de tre huvudfrågorna: Man känner sig trygg i sin stadsdel och skulle utan problem rekommendera vänner att flytta till Malmö, men man tycker att integrationen på många sätt misslyckats.

Men hur ser man på samma frågor i de allra mest utsatta områdena? Och hur ser man på Malmö utifrån? Nedan kan du läsa vad man tyckte på Lindängen och Hermodsdal och på nästa sida kan du läsa om hur man ser på situationen i Vellinge och Lund, och även om det finns undantag är i stort sett samtliga intervjuade överens om att medias bild av Malmö som en otrygg stad är klart överdriven.

Malmö. Foto: David Castor

Lindängen - Hermodsdal

Det första som slår en är att man absolut inte märker av någon orolig eller otrygg stämning, varken på Lindängen eller på Hermodsdal. Människor verkar vara glada och ler vänligt mot mig. Däremot är det här ännu svårare att finna människor som är beredda att bli intervjuade. Delvis beror det på samma sak som vi skrev om i förra numret; det är en känslig fråga och många är rädda för att uttala sig, dels beror det på att väldigt många tillfrågade inte kan tillräckligt med svenska. Till sist får vi i alla fall ihop fem intervjuer, en med en äldre kvinna, en med ett äldre par, en med en yngre man, en med en yngre kvinna och en med en tonårskille.

Och även om det fanns saker de såg på ett lite annat sätt, var de flesta av dem överens om att de, trots problemen, utan tvekan skulle rekommendera en vän att flytta till Malmö.

”Om vi ser att någon bråkar, går vi bara iväg. Vi blandar oss inte”

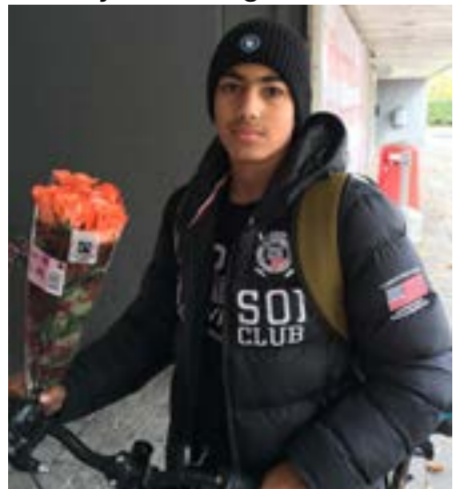
Den första, och viktigaste frågan handlar om huruvida Malmö är en trygg plats eller inte och det är tydligt att de boende i och omkring Lindängen/Hermodsdal inte är lika övertygade om att det är tryggt i deras närhet. Fast de flesta är överens om att det till stor del handlar om när man är ute och hur man själv agerar.

Intressant är att ingen av de tre pensionärer jag inter-

vjuar, **Inger Andersson**, Lindängen, och **Ismet och Senada Redžepović**, Almqvist, känner sig otrygga. Paret Redžepović förklarar det delvis med att de bara promenerar på dagen och aldrig på kvällen. Men de vet också hur de ska agera: ”Om vi ser att någon bråkar, går vi bara iväg och direkt hem. Det är bättre. Vi blandar oss inte.”

Omar El Sayed, Hermodsdal, som är den yngste vi intervjuar, är inne på samma sak: ”Det händer ju ibland, fast inte så mycket. Det är mer, typ, skottlossning och sådant. Fast det har blivit bättre nu. Jag känner mig aldrig otrygg. Fast jag är aldrig ute på kvällarna. Jag brukar vara hemma åtta.”

Blazej Z, Lindängen, som tillhör

Omar El Sayed,

den kanske mest utsatta åldersgruppen, bekräftar också bilden av att hur otrygg man känner sig till stor del handlar om hur man själv agerar och reagerar: ”Det beror på hur man gör det själv. Jag är härifrån så jag upplever det inte särskilt farligt.”

Även om samtliga dessa fem säger sig inte känna sig otrygga, finns det dock, på ett helt annat sätt än i intervjuerna i förra numret en outtalad bekräftelse av ryktet om ett otryggt Malmö. **Kristina Lépol**, Lindängen, går ännu lite längre, även om hon inte ser det som otryggt ännu: ”Alla krigar sönder, alla dödar varandra för småsummor. Det kommer att bli en otrygg plats om inte det blir en ändrad lagstiftning och mer resurser och pengar till ungdomar.”

”Det är många som inte vågar komma hit”

Flera av de intervjuade är dock övertygade om att människor som bor i andra stadsdelar, och framför allt längre ifrån Malmö har en helt annan bild av hur det är. **Blazej Z**: ”Det är många som inte vågar komma hit. Men som du ser själv är det hur tryggt som helst, men andra känner inte likadant. Att få hit någon från någon annanstans – ’Kom träffa mig i Lindängen’ – ingen kommer hit ju. Man får möta upp dem vid Centralen.” Och **Omar El Sayed** har ännu värre upplevelser: ”Speciellt när de kommer långt från Malmö så tror de att man har pistol hemma.”

”Ni räddade våra liv”

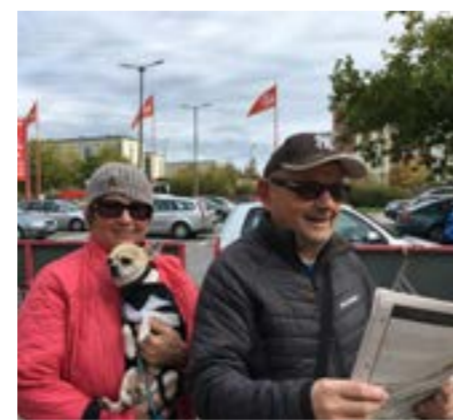
Lite överraskande är de med utländsk bakgrund här (5/6) i snitt mindre positiva till det mångkulturella samhället än de med svensk bakgrund vi intervjuat tidigare. Den enda svenskan bland dem, Inger Andersson, säger koncist: ”

Jag bryr mig inte för jag trivs bra”, på frågan om det är bra att Malmö är en multikulturell stad, medan de andra kan se problem med det.

Blazej Z tycker: ”Om de sköter sig är det bra ju. Det är bara trist att de flesta inte gör det”, och också Omar El Sayed kan se problem även om han inleder med ordet ”Bra”: ”Men här är för lite poliser, t.ex. om man jämför med Stockholm.”

Kristina Lépol tycker att problematiken snarare ligger i rasism: ”Svenskarna accepterar inte oss. Varför ska vi bli nedtryckta? Det är tack vare alla som det fungerar.”

Ismet och Senada Redžepović, däremot, hyllar Sverige: ”Vi kommer från Bosnien. Krigets offer. Det är i alla fall bättre här än i Bosnien. Men, vad ska man säga? Ni räddade våra liv. Man måste säga att det är helt okej. Perfekt.”

Ismet och Senada

”Hjälp ungdomarna att bli någonting”

Vad gäller orsakerna till och lösningen på Malmöns problematik framfördes två saker, den mjuka och den hårda.

Kristina Lépol är ense med många av de intervjuade i förra numret, att det handlar om att stötta ungdomarna: ”De har ingenting att göra. De har ingen träning, de har ingen resurs, de har inga fritidsgårdar. Jag har gått på Hermodsdalsskolan, jag har gått på Lindängeskolan, jag har gått på Högholm. Vi som är resurskrävande, vi blev nedtryckta, vi fick lära oss att ’om du yttrar dig så är din plats på McDonalds’. Varför? Hjälp ungdomarna att bli någonting. Trampa inte ner oss för att vi är lila, blå eller något annat.”

Kristina Lépol

Blazej Z, som flera andra, är dock inne på att det handlar om något annat: ”För lite straff. Ingen är rädd att bära vapen. Du får ju svenskt fängelse där du har solarium och bastu. Det är rena span ju. Hade de bara ordnat hårdare fängelser och längre straff på grejer de gör så hade brotten minskat, för ingen vill sitta inne tio år, men de får i stället ett år.”

Vellinge och Lund

Omar El Sayed talar om att människor utifrån har en klar bild av Malmö som gangstersstad, men då handlar det nog mer om att man måste röra sig långt från Malmö, till människor som aldrig varit i Malmö. I Lund och Vellinge är man tvärtom i stora drag överens om att Malmö inte är en otrygg stad, oavsett vad ryktena säger.

”Jag tycker det gamla begreppet Lilla Berlin är bättre än Chicago”

I Lund höll inte någon av de intervjuade med om att Malmö är en otrygg plats, även om de kunde se problem. I Vellinge var dock inte alla lika övertygade. ”Ja, det kan jag hålla med om”, säger **Annie Pennlöv** i Vellinge. ”Jag undviker Malmö.” Och **Jonas Holmberg**, Skabersjö säger: ”Jag skulle inte förflytta mig ensam på kvällarna i Malmö.” Båda

Vellingeborna **Lillemor Nilsson** och **Mats**, som inte vill uppges något efternamn, håller med om att de påverkats av skrivelser men tror ändå inte att Malmö är otryggt. ”Det är några få kriminella det handlar om”, uttrycker **Lillemor Nilsson** det.

I Lund säger ingen av de intervjuade att Malmö är en otrygg stad, men det kan ändå framskymta en viss oro. ”Vissa ställen är tryggare än andra”, säger **Liv** och **Stefan** säger: ”Jag tycker att det är helt okej, faktiskt, i Malmö. Det händer mycket skit, men gangsterstad skulle jag inte kalla det.”

Björn Isaksson, Lund, den

Björn Isaksson

äldsta av de intervjuade denna gång, ser dock mycket mer positivt än negativt: ”Jag tycker det gamla begreppet Lilla Berlin är bättre än en jämförelse med Chicago. För mig är Malmö en kontinental stad, internationell och väldigt levande i sina kulturella uttryck. Sedan är det ju tragiskt med de socioekonomiska normer som uppenbarligen ger de här kriminella miljöerna.”

En äldre kvinna som vill vara anonym, ger också en positiv bild av Malmö: ”Bilderna i massmedia är ju att det är otryggt, men jag känner många människor som bor där och trivs alldeles förträffligt, så jag kan inte säga att det är en otrygg stad. Malmö är en underbar stad för unga människor. Speciellt unga människor flyttar ju dit, för att det är så mycket som händer.”

”Nej, Malmö är inte en multikulturell stad. Den är ganska segregerad”

Sju av åtta intervjuade i Lund och Vellinge ställer sig positiva till att Malmö är en multikulturell stad. **Liv** i Lund tycker dock att frågan är felformulerad, eftersom segregationen gör att man knappast kan kalla Malmö en multikulturell stad. Och ytterligare några sällar sig till alla de Malmöbor som tycker att integrationen inte fungerar. ”När man samlar för många människor på

ett ställe och inte ser till att de har någon sysselsättning, då händer det ju saker, sedan spelar det ju ingen roll om de är från Sverige eller någon annanstans.

Jonas Holmberg

Det är inte det som är bekymret utan det är att de är för många som inte har något att göra”, säger **Jonas Holmberg**, Skabersjö och den anonyma kvinnan från Lund är inne på samma linje: ”Det är bara positivt, tycker jag, så länge det inte är alldeles för segregerat, för då är det ingen som mår bra. Det är väl relativt segregerat ändå. Det kommer man inte ifrån.” Men trots att det är segregerat och det innebär problem är det mångkulturella Malmö en viktig plats: ”Det är ju en öppning till Europa och världen, får man säga, och det är någonting som är oerhört värdefullt för Sverige. Det finns så mycket kulturliv där”, säger **Björn Isaksson**, Lund.

”En fördel med Vellinge är definitivt att det är nära till Malmö”

Av de åtta tillfrågade boende utanför Malmö är det bara en som tydligt svarar ”Ja” på frågan om hen skulle kunna tänka sig att flytta till Malmö och ytterligare två som säger att de förmodligen skulle kunna tänka sig det. Å andra sidan är det bara en som svarar med ett koncist ”Nej”. Det vanligaste svaret är helt klart att de inte har något emot Malmö, men att de absolut inte vill flytta från det samhälle de nu bor i. **Lillemor Nilsson**, säger: ”Nej, det tror jag inte. Men det har inte med otryggheten att göra. Det är mer att jag alltid har bott här”, och den anonyma kvinnan i Lund svarar: Nej, jag skulle inte kunna tänka mig att flytta någonstans, för jag vill bo i Lund. Men jag skräms inte av Malmö. Malmö har fantastiska stadsdelar och vackra hus och så, men jag tror att de flesta människor som bor i Lund och har bott här länge, vill bo i Lund. Det är inte fråga om hur Malmö är. Man åker gärna dit – jag ska dit i morgon på konsert – men jag vill bo här.”

”Det tycker jag är det svåra, när det blir för många på ett ställe”

Precis som i Malmö i stort är man här i stora drag överens om att problemen ligger i en misslyckad integration. Men man tar också upp någonting som faktiskt inte nämnts i någon av intervjuerna i Malmö, nämligen EBO (lagen om eget boende) och det fria bosättandet, som gjort att väldigt många nyanlända hamnat i Malmö och särskilt i vissa bostadsområden. ”Bor många utlandsfödda svenskar någonstans, så söker sig väldigt många dit och då blir det ju en koncentration där och det är väldigt svårt att hantera med tanke på kulturella skillnader, på språkförbistringar och på annat. Det begränsar möjligheten att få in alla människor i samhället. Det tycker jag är det svåra, när det blir för många på ett ställe. Men det är svårt att göra något åt för då får man ju hindra dem från att komma in och det vet jag inte om man ska göra. Vi får ju lov att

bosätta oss var vi vill, så därför måste vi nog jobba mer med de frågorna”, tycker **Mats** i Vellinge.

Björn Isakssons lösning är bättre samarbete och en ännu tydligare Robin Hood-skatt: ”Det handlar om demokratiska processer som man måste värna om, och kanske också då att man tillför statliga medel för att kunna lyfta områden som är pressade socioekonomiskt. Någon övergripande planering är väldigt viktigt, och samarbete i de stora politiska frågorna, där man inte sätter grupper mot varandra. Det är ju det som ofta sker. Att pensionärer svälter för att folk från andra länder får mat, det är ju så pass dumt så man knappast tror vad man hör. Men det är helt klart så att Malmö behöver mer resurser. Det kan man ta från de rikare kommunerna. De kan skicka från Danderyd och Lidingö”.

”En fördel med Vellinge är definitivt att det är nära till Malmö”

Av de åtta tillfrågade boende utanför Malmö är det bara en som tydligt svarar ”Ja” på frågan om hen skulle kunna tänka sig att flytta till Malmö och ytterligare två som säger att de förmodligen skulle kunna tänka sig det. Å andra sidan är det bara en som svarar med ett koncist ”Nej”. Det vanligaste svaret är helt klart att de inte har något emot Malmö, men att de absolut inte vill flytta från det samhälle de nu bor i. **Lillemor Nilsson**, säger: ”Nej, det tror jag inte. Men det har inte med otryggheten att göra. Det är mer att jag alltid har bott här”, och den anonyma kvinnan i Lund svarar: Nej, jag skulle inte kunna tänka mig att flytta någonstans, för jag vill bo i Lund. Men jag skräms inte av Malmö. Malmö har fantastiska stadsdelar och vackra hus och så, men jag tror att de flesta människor som bor i Lund och har bott här länge, vill bo i Lund. Det är inte fråga om hur Malmö är. Man åker gärna dit – jag ska dit i morgon på konsert – men jag vill bo här.”

Och kanske är det så att många som bor utanför Malmö tycker att de får det bästa av två världar. Mats i Vellinge uttrycker det så här: ”Bo i Malmö, det skulle jag kunna. Men jag tycker det är lugnt och tryggt i Vellinge. Så jag vill nog ha både och. Och jag har ju möjlighet att ha det också. En fördel med Vellinge är definitivt att det är nära till Malmö.”

Mats Björling
mats.bjorling@infoexpress.se
Foto: M. Björling

Årets Unga Entreprenör Skåne 2018

”Den fungerade halvt”, säger han med ett leende. ”Den var inte helt optimal och reagerade på fel temperatur. Men vi hade inget alternativ.” Så de hoppade in i bilen och gav sig iväg ner genom Europa, till Tyskland, Schweiz och Italien, och på vägen hem hade de order från alla länderna. De hade sålt 80-100 000 silikonband som varken var perfekta ännu eller överhuvudtaget existerade.

I onsdags (17/10) utsågs Årets Unga Entreprenör Skåne 2018 under HBG Talks i Helsingborg. Bland de många nominerade hade fyra finalister sållats ut – Edon Ramadani, Tora Olsson, Erik Wilson och Cassandra Jertshagen – och när krutröken lagt sig stod Edon Ramadani, en av grundarna och ägarna till Lunda-baserade Everyday Baby ensam kvar. Info Express lyckades få en intervju.

Edon Ramadani och Everyday Babys produkter. Foto: M. Björling-Info Express

Everyday Baby, eller Everyday Solutions, som de då hette, vann Challenge 2016. Då stod samtliga tre grundare och ägare – Edon Ramadani, Andreas Bengtsson och Fredrik Persson – som vinnare. Denna gång står dock Edon ensam. När jag frågar honom om hur det kommer sig, tvekar han lite. Han antar att det är för att han är den av dem som blivit nominerad – av vem vet han inte – och inte av någon annan anledning. Som han ser det är de tre helt likvärdiga och lika värdefulla för företaget. Det kan kanske också vara för att han är yngst av de tre. Och att Edon nu utsetts till *Årets Unga Entreprenör i Skåne 2018*, kommer detta garanterat att gagna dem alla tre. Han berättar om hur vinsten i Challenge 2016 öppnade många dörrar för dem, skaffade dem kontakter och gjorde mycket gott för företags utveckling.

Edon, Andreas och Fredrik träffades när de alla läste marknadsföring och försäljning på internationell nivå, och det uppstod direkt en kemi dem emellan. De visste redan då att de ville starta ett företag tillsammans. Då fanns det dock inga konkreta idéer, så var och en började en framgångsrik karriär inom andra företag.

Tanken på ett gemensamt företag fanns dock hela tiden där,

och när Edon och hans flickvän började fundera på att skaffa barn, skaffade han – noggrann och vetgirig som han är – all tillgänglig information, bl.a. i form av diverse babytidningar. I en av dessa frågade en mamma doktorn om hur varm vällingen skulle vara. Doktorn svarade 37° men talade inte om hur man som förälder skulle veta när den är 37°. ”Rädd som jag är för baciller, hade jag aldrig stoppat in en termometer i en nappflaska”, ler Edon. ”Hur ska vi veta att vi inte bränner vårt barn?” Och långsamt började en idé formas i hans huvud. Han kände sedan tidigare till ämnen som ändrade färg beroende på temperatur och han insåg att här fanns ett behov som borde tillgodoses.

Han tog kontakt med sina gamla kursare och därefter hade de många möten på sitt dåvarande kontor, McDonalds i Hässleholm. Vägen var dock lång. Det finns många tekniska detaljer och sträng standard man måste ta hänsyn till.

Året var 2014 och det var OS i Sotji. Med anledning av detta fick man ett plastarmband när man köpte en plusmeny. Och detta var starten för den verkligt goda idén. De insåg att de, åtminstone till en början, inte behövde göra hela nappflaskor. Ett silikonband som indikerade temperaturen och som skulle passa alla nappflaskor var den perfekta startprodukten.

De fortsatte med sina möten på sitt speciella kontor i Hässleholm, men de bestämde sig för att till att börja med behålla sina jobb, eftersom de inte hade något finansiellt stöd. Men företaget startades, och med råd och stöd från alla experter de kunde finna och med hjälp av en fabrik tog de fram en prototyp av ett silikonband. ”Den fungerade halvt”, säger han med ett leende. ”Den var inte helt optimal och reagerade på fel temperatur. Men vi hade inget alternativ.” Så de hoppade in i bilen och gav sig iväg ner genom Europa, till Tyskland, Schweiz och Italien, och på vägen hem hade de order från alla länderna. De hade sålt 80-100 000 silikonband som varken var perfekta ännu eller överhuvudtaget existerade. Men de visste att de skulle kunna fixa

Pressbild_AUES2018

det. Och när det väl var dags för leverans höll banden verkligen vad de lovat. Då hade det gått närmare två år sedan den första idén kläckts. Men nu gick det snabbt. De kom ut i stora delar av Europa. ”Vi trodde stenhårt på vår idé, och jag tror att vår entusiasm smittade av sig på distributörerna. De trodde också på produkten och de fick ut produkten i premiumkedjor runt om i Europa, t.ex. genom Kronans Apotek här i Sverige fick de ut produkten i liknande kedjor i Nederländerna, Tyskland, Schweiz o.s.v. Så det var startskottet.”

Då var det också dags att gå hem till sina respektive – Edon väntade barn i den vevan – och berättat att de tänkte sluta sina välbetalda jobb för att satsa på gummiband för bebisar. Men det låter mer dramatiskt än det i själva verket var.

”Min sambo är också väldigt driven. Jag är jättestolt över henne. Hon är en underbar männ-

iska, förstående på alla plan. Vi delar den här drivna känslan och detta att vara innovativ. Hon förstår. Hon har också ett jobb som kräver att hon lägger mycket tid, även om hon just nu är mammaledig med vår tvåmånaders dotter. Vi försöker hjälpa varandra mycket, där hon kan lägga mycket tid på det hon gör i vissa perioder och jag kan lägga mycket tid vid andra tillfällen. Jag tror att vi kompletterar varandra och förstår varandra väldigt mycket, och det har hjälpt jättemycket, både mig och mitt bolag och henne och familjen”, ler Edon. Och naturligtvis förstår en sådan kvinna också vikten av att följa sin dröm.

Innan de vågade ”kasta sig ut från klippan”, som Edon uttrycker det, hade de dock hunnit ta fram ytterligare en produkt, nämligen halkskydd för badkar som samtidigt indikerar när badvattnet är för varmt, med samma teknik som i silikonbanden. Och nu sattes produktutvecklingen igång på

Edon som entreprenör och innovatör

”Jag älskar den kreativa delen, att tänka utanför boxen. Entreprenörskap är min passion. Det är något jag brinner för. Jag älskar att ta fram nya produkter, jag älskar att göra affärer. Jag älskar att göra skillnad, och det är det jag brinner för just nu med vårt bolag Everyday Baby. Jag älskar att få människor att må bättre. Det är någonting jag brinner för. Det har jag gjort rätt länge”, säger Edon och strålar så att man verkligen förstår hur mycket han älskar att vara entreprenör och innovatör.

Han tror vidare att hela uppväxten, med allt skapande och det tillåtande klimatet gjort att han nu är den innovatör och entreprenör han är, men också att han sedan tidig ålder fått lära sig pengars värde, att man ska vara noga med var man lägger sina pengar.

allvar. Sedan dess har de hunnit ta fram en solskyddsindikator som – med färg så klart – visar om solskyddskrämen fortfarande är verksam, olika glasflaskor – nappflaskor (som ju var originalidén), sugrörmuggar, pipmuggar och dricksflaskor för de större barnen – som alla är täckta med silikon (som på nappflaskorna såklart ändrar färg beroende på temperatur), vilket dels gör att de inte splittras om man skulle råka tappa dem, dels att de kan göras mycket tunnare och därmed lättare. Målet är att få bort all plast från produkterna eftersom plast är skadligt både för den egna hälsan och för miljön. Och detta har lett till att de senare också utvecklat såväl haklapp som tallrik och bestick i silikon (men med en metallkärna i besticken).

Från början hette företaget Everyday Solutions, därför att målet för företaget var, och är, att lösa barnfamiljers vardagsproblem. Efter ett tag kom de dock på att "Solutions" gav ett allt för hårt intryck; de förknippades inte med småbarn och många trodde att de arbetade med IT-lösningar. Därför heter de numera Everyday Baby. Det är ju trots allt bebisarna och deras föräldrar som är deras huvudsakliga målgrupp. Och som synes har babyn har en mantel. "Alla barn är en hjätte", ler Edon.

Med nappflaskor – och dinappar, som de också har tagit fram – är nu deras första produkt snart historia. Om man kan få tag på nappflaskor som ändrar färg, behöver man inte längre silikonbandet. Men det finns såklart idéer om ett utökad sortiment. Eftersom dessa ännu är under utveckling vill dock Edon inte gå ut med dem ännu. Så det är alltså fritt fram för läsaren att spekulera.

Varje år ställer Everyday Baby ut sina produkter på världens största barnmässa i Köln. Där träffar de också de flesta av sina distributörer. Dessutom åker de ut för att träffa distributörerna. De

har t.ex. börjat sälja sina produkter i Sydkorea, och då måste man naturligtvis också åka dit. Likadant har de gjort i andra länder, då de tror att det är viktigt att ha en hjälpsam och stöttande relation till sina affärspartners, där de ställer upp och hjälper dem med såväl marknadsföring som försäljning. ”För att vi ska kunna göra detta måste vi förstå respektive marknad. Och det gör vi genom att vara på plats vid olika tillfällen tillsammans med våra distributörer.”

Men trots att samtliga tre grundare är marknadsförare och försäljare i grunden räds de inte att emellanåt ta in expertishjälp utifrån. ”Vi gör väldigt mycket själva, här i huset. Men marknadsföring och försäljning är väldigt brett. Man kan inte allting inom det, trots att man studerat det, älskar och brinner för det.”

Alla tre brinner också för produktutveckling och all sådan sker också i företaget i Lund, men tillverkningen sker i Kina. ”I väldigt fina fabriker”, tillägger Edon urskuldande.

Förra året omsatte företaget 1,6 miljoner och i år är siktet inställt på att dubbla detta med råge. Everyday Baby består av tre ägare och fyra och en halv anställd, och de fortsätter att växa. Under deras första tre år har de fokuserat mycket på produktutveckling, men nu står de inför en nyordning som innebär att fokus i högre grad kommer att ligga på marknadsföring och försäljning. Detta innebär naturligtvis inte att de kommer att sluta med produktutveckling, lika lite som de låt bli att marknadsföra och sälja tidigare. Men fokus kommer att flyttas. Detta innebär i sin tur att de med största sannolikhet behöver utöka personalen betydligt.

Att vara tre stycken som äger företaget tillsammans tycker Edon enbart ger fördelar. Naturligtvis är de inte alltid överens, men ”det är utvecklande i sig, det som gör att vi tar oss framåt”, och i de flesta fall är de eller blir de överens. En majoritet, alltså två mot en, är aldrig utslagsgivande. ”Är vi inte överens läggs frågan på is och vi fortsätter diskussionen vid annat tillfälle.” På samma sätt vill de sköta företaget. Edon vill inte se sig själv som chef, utan vill dock Edon inte gå ut med dem ännu. Så det är alltså fritt fram för läsaren att spekulera.

Edon Ramadani är idag 30 år. Han är ursprungligen alban och kom till Sverige från Kosovo som treåring, till följd av balkankriget.

Hans farfar var konstnär och också hans mormor var också väldigt kreativ, särskilt inom matlagning. Han hade god kontakt med dem båda två och tror att hans kreativa sidor har mycket av sitt ursprung där, både genetiskt och i vad han fick se och vad de diskuterade. Men också hans föräldrar har hjälpt honom mycket i sitt skapande. Hans pappa var fotograf i Kosovo men utbildade sig sedan till ingenjör i Sverige och har som sådan bidragit med flera innovationer. ”Det har satt sina spår, att man kan tänka lite utanför boxen. Jag har det liksom i blodet”, ler Edon.

Men det var kanske framför allt föräldrarnas inställning som gav grunden till Edons entreprenörskap. Edon började arbeta väldigt tidigt, delade ut tidningar och sålde majblommor. ”Jag älskade att sälja majblommor. Jag älskade försäljning och att göra affärer redan i sådan tidig ålder.”

När han sedan var nio år byggde han sin första dator, och där var föräldrarna väldigt stöttande och hjälpte honom att köpa delar och var väldigt positiva till hela projektet. Men den mest anslående händelsen Edon berättar om inträffade redan innan det, när han var åtta år.

Han hade länge önskat sig en radiostyrd bil och när han äntligen fick den var han överlycklig. Det dröjde dock inte länge innan han ville ta reda på hur den var uppbyggd och hur den fungerade. Således skruvade han isär hela bilen. Problemet var att han sedan inte kunde få ihop den igen. Han visste ju att den varit väldigt dyr och han bävade för hur föräldrarna skulle reagera när de fick veta att han förstört bilen. Men tvärtemot hans farhågor blev de glada och var väldigt stöttande och tyckte att han varit duktig. De tyckte att det var bra att han ville ta reda på hur saker och ting fungerar och de såg det hela som utvecklande i sig. Så utvecklande att det alltså ett år senare ledde till att han byggde sin egen dator. Med sådana föräldrar är det kanske inte så konstigt att han blev en innovatör och entreprenör som om några dagar har chans att utses till Årets Unga Entreprenör Skåne 2018.

Upp till nian var Edon en duktig elev, men under gymnasiet tappade han lite fokus på skolan eftersom han allt mer började utveckla hemsidor och annat som han tyckte var intressantare. På en rak fråga svarar han att han under gymnasietiden nog lärde sig mer utanför skolan än i. Författaren till denna artikel kan inte låta bli att göra en reflektion och tänka på två tidigare entreprenörer vi intervjuat som ingen av dem gick gymnasiet eftersom deras respektive företag tog all tid. Edon gick dock ut gymnasiet, och fortsatte alltså sedan också med en eftergymnasial utbildning. Men fokus var hela tiden inställt på ett liv som innovatör och entreprenör.

På sin fritid gillar Edon framför allt att vara med sin familj – sambo och två barn – att läsa, vara ute i skogen och att hålla igång sin kropp. Tidigare tränade han karate och nådde där flera stora framgångar, men nu har han inte riktigt tid och nöjer sig framför allt med att springa.

Han ser Everyday Baby som sitt barn, något han skapat, något han levat med, och i dagsläget kan han inte se annat än att han kommer att arbeta där fram till pensionen, om han nu någonsin kommer att gå i pension. ”Men man vet ju aldrig något om framtiden. Mycket är osäkert. Men en sak är säker, och det är att jag kommer att fortsätta att vara en drivande företagare. Men samtidigt kommer det inte att vara på bekostnad av min familj. Jag ser familjen som mer värdefull”, konstaterar han och tror att han kommer att dra ner på de idag något osunda arbetstiderna som bara tillåter 4-5 timmars sömn per natt. ”Men ner till vad som kallas normalt kommer de nog aldrig att gå.”

Mats Björling

mats.bjorling@infoexpress.se

Edon Ramadani Is Young Entrepreneur of the Year Scania 2018

Everyday Baby, or rather one of its cofounders and owners, Edon Ramadani, was appointed Young Entrepreneur of the Year, Scania 2018 Wednesday 17/10. Read the whole interview in English on our website www.infoexpress.se.

Om otur

För några dagar sedan beklagade jag mig till en vän över vilken fruktansvärd otur jag drabbats av inom loppet av en vecka: Pengar jag blivit lovad hade inte satts in på mitt konto, jag hade fått 3000 kronor i böter för att ha kört mot rött ljus – inte för att jag hade bråttom eller struntade i trafikregler utan för att jag helt enkelt inte hade sett trafikljuset – och kort därefter slutade min bil att fungera. Och eftersom den nu inte gick att flytta riskerade jag ytterligare kostnader i form av parkeringsböter. Jag bredde ut mig om att 3000 kronor och en enkel reparation av bilen kanske inte är så märkvärdigt för den som har gott om pengar, men för den som är fattig är det på gränsen till katastrof.

"Har du kvar körkortet?" frågade min vän. Jag stammade fram ett jakande svar och drog mig till minnes hur polisen hade talat om för mig att hen var snäll som lät mig behålla körkortet; egentligen

kunde hen dra in det för en dylik förseelse.

"Har du tillräckligt med pengar kvar för att betala hyra och mat?" fortsatte min vän otröttligt, och jag var tvungen att svara jakande också på den frågan.

"Då har du haft tur!" log han och skrattade. "Stora delar av världens befolkning tvingas bo i skjul därför att de omöjligt kan få ihop pengar till någon hyra. Och får de ihop pengar till mat ser de det som stort tur och lycka. Och det är mycket värre att bli av med körkortet än bilen. Bilen kan du fixa, men vad skulle du göra om du inte haft körkort? Vad nytta hade du då haft av en fungerande bil?"

Min första reaktion var något nära ilska. Han hade berövat mig möjligheten att tycka synd om mig själv och han erbjöd heller ingen tröst och verkade inte alls tycka synd om mig. "Lätt för honom att säga, han har ju inte drabbats av några av dessa olyckor", tänkte jag

och mulnade till.

Ganska snart insåg jag dock hur orättvis jag var. För det första har jag ju ingen aning om vilka olyckor han drabbats av; inte alla människor är lika lömsmynta som jag och lika villiga att bjuda in andra i sina olyckor. För det andra insåg jag att han ju faktiskt erbjudit mig en väg ut; han hade gett mig perspektiv och förminskat mina "olyckor" till dess verkliga storlek.

En annan vän brukar säga att så länge man har mat på bordet och tak över huvudet är man lyckligare än de flesta. Jag vet inte om "de flesta" stämmer rent matematiskt, men det är onekligen så att hur hårt jag än drabbas, finns det alltid miljontals, kanske miljardtals, som har det värre än jag; vars otur i livet är betydligt större än min. Således borde jag alltid känna mig lycklig och absolut inte hävda att jag haft otur.

Å andra sidan innebär ju en sådan livsfilosofi att narkomanen som bor i ett råtthål och som lyckas sno ihop pengar till både knark och mat också tillhör de lyckliga.

Eller den människa vars barn dör i cancer, eller den som döms för ett brott hen inte begått och tvingas spendera månader eller år i fängelse, eller för den delen den som bor i ett skjul och nödtorftigt får ihop pengar till att ge sig och de sina mat varje dag. Och tänker man så är det ju tveksamt om någon människa har rätt att beklaga sig eller hävda att hen drabbats av otur.

Perspektiv är nog bra. Att inte gråta över spilld mjölk kan nog hjälpa många genom vardagen; dåligt mående föder dåligt mående och det finns ingen anledning att mata det odjuret. Samtidigt måste man ibland ha rätt att tycka lite synd om sig själv och förbanna sin otur, hur bra man än har det i förhållande till andra människor.

Men jag måste ändå avslutningsvis säga att jag är tacksam mot min vän; han har fått mig att inse att jag inte alls är så otursdrabbad, att dessa tre händelser stod ut därför att jag i övrigt är ganska lyckligt lotad. Tack för det

nes had hit him; not all people are such chatterboxes and as willing to invite other people into their misfortune. Secondly I realised he had actually offered me a way out; he had given me perspective and reduced my "misfortunes" to their actual size.

Another friend often says that as long as you have roof over your head and food on your table you are luckier than most people. I don't know whether "the most" is accurate purely mathematically, but it is undeniably so that however hard I get beaten there are millions, perhaps billions, whose lives are much worse, whose bad luck is considerably bigger than mine. Thus I always ought to feel happy and absolutely not claim I have had any bad luck.

On the other hand such a life philosophy means that the drug addict living in a shit hole but who manage to get enough money for drugs as well as food is one of the lucky ones. Or the one whose child died from cancer, or the one convicted for a crime he or she did not

commit, which means months or years in prison, or, even, the one living in a shed who manage to get enough money to put food on the table every day. And if you think like that, it is questionable whether anyone has the right to complain about bad luck. There is always someone whose life is worse.

Perspective is good. Not to cry over spilt milk can probably help a lot of people through the day; bad feelings lead to bad feelings and there are no reason to feed the beast. At the same time you must be entitled to feel sorry for yourself and curse your bad luck, notwithstanding how good your life is in comparison with others'.

But I must conclude with saying how grateful I am to my friend; he made me realise that I am not at all stricken by bad luck, that these four incidents stuck out because I am mostly fairly fortunate. So thank you.

Torsten André

Hur blir man en attraktiv arbetsgivare?

Ett vanligt misstag, som jag tror, är att många företag enbart fokuserar på sitt employer branding när det är dags att hitta och rekrytera nya talanger. Ert varumärke är något ni måste jobba med kontinuerligt, inte bara när det är dags att anställa. Ni bör arbeta med det internt för att motivera och utveckla befintlig personal. Employer branding måste inkludera hela anställningsresan.

Det bästa sättet att kommunicera ditt employer brand är genom dina digitala kanaler, som till exempel LinkedIn, Facebook och Instagram, eftersom de är trovärdiga källor. Det är alltid en bra idé när man ska anställa att undersöka dina målgrupper och var de finns.

De anställda är varumärkets viktigaste ambassadörer! När ni involverar era anställda ger det ert varumärke en röst och ett

ansikte utåt, vilket gör det lättare för nya personer att få en inblick i hur det är att jobba på ert företag. Det är trots allt era anställda som ger liv åt värderingar och berättar historien om vilka ni är.

Tänk på att behandla medarbetare som om de vore era bästa kunder. Det vill säga, du som ledare bryr dig om dem och stöttar dem långt efter att du har anställt dem. Du kommer förstå värdet av employer branding när din personal väljer att engagera sig med varumärket.

För att vi som headhunters ska lyckas med vårt uppdrag är det viktigt att ni som företag jobbar proaktivt med att marknadsföra er som en attraktiv arbetsgivare. Varför ska man vilja börja jobba

Foto: selectexecutivesearch.se

hos er? Vad är det som gör att de, inbjudande och tillmötesgående medarbetare trivs? Det ärendet? De vi pratar med är trofrågor vi behöver svar på för attligtvis väldigt aktiva online, de kunna sälja in både jobbet ochgård direkt till företagets hemsida om de är intresserade. De läser också om er i sociala medier

Börja med att fundera på vilkenså tänk på vad ni vill förmedla. känsla man får när man besöker er hemsida. Är den engageran-

Källa: selectexecutivesearch.se

Allt svårare att få jobb utan gymnasieutbildning

Enligt en rapport från Arbetsförmedlingen krymper arbetsmarknaden för personer som inte gått klart gymnasiet. Idag saknar totalt 610 000 personer i åldrarna 25-64 år gymnasieutbildning. Av dem arbetar 370 000.

Av dessa 370 000 arbetar 288 000 inom jobb som normalt kräver högre utbildning. När dessa slutar, ersätts de med personal som har minst gymnasieutbild-

ning, vilket gör att arbetsmarknaden för dem med kortare utbildning successivt krymper.

"Det finns en arbetsmarknad även för personer utan gymnasieutbildning", säger Anders Ljungberg, enhetschef på Arbetsförmedlingens analysavdelning, "men den är begränsad. De som inte har gymnasieutbildning har högre arbetslöshet och lägre sysselsättningsgrad och det är en skillnad som be-

står över tid."

De senaste tio åren har antalet inskrivna arbetslösa som saknar gymnasieutbildning fördubblats, från 53 000 till 106 000 första halvåret i år. Nästan två av tre är födda utanför Europa och av dem saknar många, 47 000, en fullständig grundskoleutbildning.

"Det är en utmaning när vi har så många arbetssökande med kort utbildning. Många är unga,

därför är utbildning en viktig nyckel, liksom subventionerade anställningar och fler jobb med lägre kvalifikationskrav", säger Anders Ljungberg. Ett annat problem är att nästan tre fjärdedelar av de jobb som inte kräver gymnasieutbildning redan är upptagna av människor som har gymnasiekompetens

Mats Björling
mats.bjorling.se

Välkomna till en renare vardag. Ett städföretag inom alla områden, redo för att hjälpa just dig...

W: www.tc-stadservice.se
E: info@tc-stadservice.se
M: 070-485 68 01

Vad vi som konsumenter kan göra för miljön

Del 1

I majnumret diskuterade vi vem som egentligen ansvarar för att förbättra miljön och även om det är tydligt att alla har ett ansvar för och alla borde ha ett intresse av att vi gör allt vi kan för att rädda vår planet, så kan man konstatera att västvärlden både har ett större ansvar och en större möjlighet att dra sitt strå till stacken. Förenklat kan man sedan lägga ansvaret på myndigheter, producenter och konsumenter.

Sedan dess har vi i nummer efter nummer tittat på vad myndigheter och företag gör och kan göra. Nu är det dags att fokusera på vad vi som konsumenter kan göra.

Som det är idag handlar en stor del av konsumentens möjlighet att påverka om ekonomi; miljövänliga produkter är oftast dyrare och möjligheten att t.ex. sopsortera är olika beroende på var man bor och i vissa fall kan sopsortering innebära en fördyrning. Likaså är det, som tidigare nämnts, ofta dyrare att förflytta sig med det mycket miljövänligare tåget än med både bil och flyg. Så får det naturligtvis inte vara. Man ska inte behöva vara rik för att agera miljömässigt. Här ligger ansvar på producenter och myndigheter att se till att det helst ska vara billigare att konsumera miljövänligt. Åtminstone ska det inte vara dyrare.

Å andra sidan är det så att väldigt många saker vi kan göra för att rädda vår planet faktiskt också innebär en ekonomisk besparing. Troligen är besparingen på dessa delar större än utgiftsökningen på de andra delarna, så om man gör allt som står här nedan kommer man till och med ha mer pengar kvar i fickan än om man inte gör något alls.

Här nedan (och i flera därpå följande nummer) följer en lista med olika saker vi kan göra för att hjäl-

A Little Planet panorama. Foto: Giligone

pa till att förbättra miljön. Listan är långt ifrån fullständig, och har du tips på andra saker man kan göra är du mer än välkommen att tipsa oss på hello@infoexpress.se. Det viktiga är att du inte tänker att det inte är lönt om inte alla hjälper till. Tänk på att små smulor är också bröd. Vi går ju t.ex. alla och röstar trots att en enskild röst knappast kommer att ge något direkt utslag.

1. Släng så lite som möjligt

Detta första tips är onekligen något som innebär en besparing för konsumenten. I svenska hushåll kastas årligen ca en halv miljon ton fullt ätbar mat och dryck (till vilket dessutom tillkommer ett nästan lika stort matsvinn i alla led från tillverkning till restaurang och butik). Det innebär att genomsnittssvensken kastar un-

gefär ett kilo fullt ätbar mat varje vecka, och för en normalfamilj på fyra personer betyder det att man kastar mat för någonstans mellan 3000 och 6000 kr varje år. Kanske till och med mer. Så utöver att här finns mycket att göra för miljön (livsmedelsindustrin står för 20-25 % av vår totala miljöpåverkan) finns här alltså pengar att spara. Och med tanke på det kan man ju undra varför det slängs så mycket.

Det finns många i världen som lever på att dumpstra, d.v.s. att ta tillvara fullt ätbar mat som andra kastar. Även om detta på många sätt är föredömligt kan det kanske för de flesta människor kännas som att gå en aning för långt. Men att åtminstone äta och dricka det fullt dugliga ens eget hushåll tidigare ratat borde ligga i allas intresse. Det handlar framför allt

om tre saker:

- **Planera inköpen.** Köp inte mer mat än som kan hanteras i tid.
- **Ta hand om resterna.** Frys in i portionsförpackningar, låt fantasin flöda och skapa nya rätter med gamla rester o.s.v.
- **Låt inte datummärkning styra.** I de allra flesta fall håller mat långt mycket längre än datummärkingen säger. Titta, lukta och smaka. Lita på dina sinnen när du bedömer matens kvalitet.

Nu är det dock inte bara mat det handlar om. Svensken kastar också otroliga mängder kläder, möbler, apparater o.s.v. som skulle kunna fungera i många år till. Vilket leder oss vidare till nästa tips, som kommer i nästa nummer, nämligen Laga och reparera.

What We, Consumers, Can Do for the Environment

Since May we have, in every issue, discussed what authorities do, should do and can do to improve the environment. Now it is time to look at what we, as consumers, can do.

One problem, when it comes to consumer action for the environment, is that climate smart products are often more expensive than the not so smart alterna-

tives. In that case we just have to hope for governments and producers to be climate smart and change that strange correlation. But still there are a lot of things that are both climate smart and money saving.

Below – and in many issues to come – is a list of things we can do for the environment. The list is far from complete, and you are

more than welcome to send tips to hello@infoexpress.se.

1. Throw away as little as possible
This is undeniably something that is good both for the environment and for your economy. Every year the average Swedish family throw away food for SEK 3000-6000. It basically all comes down to three things:

- **Plan your purchase.** Do not buy more than you can deal with in time.
- **Take care of the leftovers.** Freeze in single portions. Be creative and make new dishes.
- **Ignore the best-before date.** Look, smell and taste and trust your senses.

Mats Björling
mats.bjorling@infoexpress.se

Fossiler av kemiska föreningar bekräftar att djur funnits längre på jorden

Fossiliserade steroider visar att det fanns svampdjur, som tillhör djurriket, i marina miljöer åtminstone 100 miljoner år före den kambriska explosionen som gav upphov till en mångfald av djurarter och organismer. Det nya fyndet stöder tidigare forskning vars slutsatser på sin tid inte godtogs av det vetenskapliga samfundet.

Den vanligaste typen av fossiler är rester av kroppsdelar från djur och delar av mindre organismer, men det finns också fossiler av kemiska föreningar och molekyler. Dessa kan kallas för biomarkörer. Steroider är en typ av kemisk förening som är idealiska kemiska biomarkörer eftersom de kan bevaras i hundratals miljoner år, särskilt i petroleum och bitumen. Dessutom produceras dessa steroider enbart av specifika grupper av organismer och kan således användas för att studera livets utveckling på jorden.

Fylogenetisk analys (analyser som visar hur organismer är släkt med varandra baserat på likheter i deras DNA-sekvenser) visar att svampdjur är de första djuren som uppkom på vår planet under tidsperioden neoproterozoikum (mer än 600 miljoner år sedan). Däremot har svampdjursfossiler endast hittats från kambriska explosionen som ägde rum för cirka 540 miljoner år sedan.

År 2009 hittade forskaren Gordon Love och hans samarbetspartners en 717-635 miljoner år gammal fossil av en steroid (24-isopropylcholestaner) som produceras av svampdjur som lever än idag (Love et al., 2009, Nature). Detta fynd visar att djur fanns på jorden tidigare än vad man tidigare trott, en slutsats som dock inte godtogs utav resten av det vetenskapliga samfundet.

En grupp forskare från UC Riverside i USA och Uppsala universitet har tillsammans med kollegor från flera andra universitet i USA och Australien hittat ytterligare en fossil av en steroidbiomarkör (26-methylstigmastaner). Resultaten publiceras nu i Nature Ecology & Evolution.

- Vi visar, i likhet med tidigare studier, att steroider kan användas som biomarkörer från svampdjur. Dessutom stödjer våra resultat tidigare slutsatser om att djur fanns redan under neoproterozoikum,

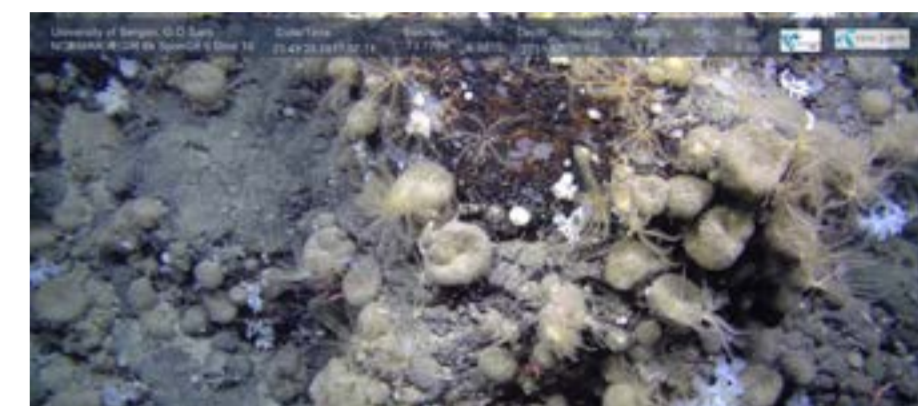

Foto: HT Rapp/SponGES

säger Paco Cárdenas, forskare i farmakognosi vid Uppsala universitet.

En annan viktig aspekt av artikeln är att forskarna kunde identifiera de nu levande svampdjur som producerar de kemiska föreningarna som hittats som fossiler. Dessa svampdjur finns i Nordatlanten (även utanför svenska västkusten) och Stilla havet – i såväl djuphavet som i grunda tropiska vatten.

Studien krävde en kombination av paleogeokemi och zoologi och svampdjursexperterna Paco Cárdenas och Sunithi Gunasekera vid Uppsala universitet bidrog med viktig kunskap, bland annat om mångfald och släktskap av nu levande svampdjur. De har också tillgång till en stor samling svampdjursprover för kemiska analyser.

Källa: uu.se

VI KÖPER DITT GULD

14k 18k 20k 24k Tandguld Silver
193:- 253:- 274:- 342:- 252:- 3,63/gr

Linnégatan 34, Limhamn
040-15 87 83
Mån-Fre: 10-18
Lör: 10-14
Sön: Stängt

info@guldina.se
www.guldina.se

Följ oss på Instagram
[guldinajuveller](https://www.instagram.com/guldinajuveller)

GRATIS VÄRDERING ■ INGA DOLDA AVGIFTER ■ PRISGARANTI
BÄSTA PRIS FÖR DITT GULD ■ TRYGGT OCH ENKELT

Grilla med Gejo!

Handla i en riktig KÖTTBUTIK, så vet du vad du får!

Grillspett	fr 15:-/st
Högrevsfärs	129:-/kg
Oxfile	hel Gäller v. 41 299:-/kg
Fläskfile	helputsad, svensk 139:-/kg
Amerikansk ryggbiff	mör som smör 399:-/kg

T-Bone 299:-/kg

IBERICO Racks
- Hel eller halv 269:-/kg

KOKEN REKOMMENDERAR
Olika såser • Kryddsmör
Hemlagade korvar
Välkommen in!

Erikslustv. 34,
Tel 91 87 02

Knivgatan 11
Tel 91 87 01

Vard 10-18
Lördagar 9-14

När du precis kommit till Sverige

Innan vi fortsätter vår artikelserie om att vara nyanländ i Sverige, är det på plats att utreda begreppen. Det har nämligen blivit uppenbart för tidningen att det råder en viss begreppsförvirring. Asylsökande och Nyanländ används ibland synonymt och ibland direkt felaktigt. Följande gäller:

Asylsökande är den som väntar på beslut. Du kan bo på boende eller hos vänner och släktingar och få max 71 kr i ersättning per dag (24 kr om du bor i Migrationsverkets anläggning). Du utrustas med ett LMA-kort, ett plastkort med foto som visar att du är just asylsökande.

Nyanländ är den som beviljats uppehållstillstånd. Du skrivs in i en svensk kommun och får ett svenskt personnummer. Du kan få etableringsersättning med maximalt 308 kr/dag fem dagar i veckan (alltså omräknat 220 kr/dag).

Som asylsökande har du rätt

till tillfälligt boende medan du väntar på beslut, och som sagt, rätt till ekonomisk ersättning så att du kan överleva. Du har dock också en skyldighet att acceptera Migrationsverkets placering, om du inte kan ordna bostad själv, samt att uppge om du själv kan tjäna ditt uppehälle. Skulle du få ett negativt beslut, upphör såväl rätten till boende som dagersättning.

Vidare har den asylsökande rätt till akut sjuk- och tandvård som inte kan vänta. Det är dock landstinget/regionen som beslutar om vilken vård du kan få.

Det är både en rättighet och en skyldighet för den asylsökande att arbeta i väntan på beslut; i första hand ska du försörja dig själv. Det krävs dock ett bevis (AT-UND) om att du är undantagen från skyldigheten att ha ett arbetstillstånd.

Som vi skrev redan i förra numret, har du som asylsökande också både en rättighet och

en skyldighet att lära dig svenska. Innan beslut fattats finns dock inte rätten till Sfl. Men det finns, som sagt, så många andra sätt att lära sig svenska på.

Avslutningsvis har den vuxne asylsökande naturligtvis en skyldighet att informera sig om och följa svenska lagar, vilket inkluderar det som står nedan om barnets rättigheter.

Asylsökande barn har nämligen betydligt fler rättigheter än den vuxne. Sverige har skrivit under FN:s konvention om barnets rättigheter. Detta innebär bl.a. att ett barn som vistas i Sverige, också innan beslut tagits, har rätt att

- gå i skolan
- få kostnadsfri sjuk- och tandvård vid behov, även när det inte är akut
- komma till tals, vilket bl.a. innebär att
 - alla vuxna måste lyssna på barnet och barnets behov innan de fattar beslut

- ingen får slå eller hota barnet
- barnet själv har rätt att bestämna vem hen vill bli kär i eller gifta sig med.

Att vara asylsökande, är på många sätt att befinna sig i limbo. Beslutsprocessen är ofta alltför långdragen, och att inte veta var man kommer att befinna sig nästa vecka, nästa månad eller nästa år är naturligtvis oerhört krävande och frustrerande. Läger man till detta sviterna av krig, uppbrott, flykt, ogästvänligt bemötande och mer, är det mer än förklarligt att man hellre fokuserar på rättigheter än skyldigheter. Icke desto mindre måste man följa lagar och regler i det land man kommit till. Kan det också vara så att om man som asylsökande fokuserar mer på sina skyldigheter än sina rättigheter, kan detta vara en bevekelsegrund när beslut väl fattas. Ätminstone kan det aldrig vara till förfång.

When Recently Having Arrived in Sweden

Before continuing our series of articles on being a newcomer in Sweden, it's time to elaborate upon the concepts. It has come to this newspaper's knowledge that there is some conceptual confusion at hand. Asylsökande (Asylum seeker) and Nyanländ (Newcomer) is sometimes used synonymously and sometimes totally faulty.

Asylsökande is the one waiting for a decision. You can stay at an official accommodation or with friends or relatives and get maximum SEK 71 a day (SEK 24 if you stay at an accommodation). You are equipped with an LMA card, a plastic card with a photo, showing that you are an asylum seeker.

Nyanländ is a person who has been granted residence permit. You are registered in a Swedish municipality and iagiven a Swedish national ID number. You can get introduction benefit with up to SEK 308 per day, 5 days/week (i.e. SEK 220 a day).

As an asylum seeker you have the right to a temporary accom-

modation while waiting for a decision and, as mentioned, a right to financial substitution so that you can survive. You have, however, also an obligation to accept Migrationsverket's placement, if you cannot arrange a place to stay by yourself, and to inform the authorities if you can make a living on your own. A rejection means you lose your right to accommodation as well as the financial support.

Furthermore the asylum seeker has the right to acute health and dental care that cannot wait. It is, however, the county council or the region that decides what care you are entitled to.

It is a right as well as an obligation for the asylum seeker to work waiting for a decision; chiefly you are expected to earn your own living. A proof (AT-UND) that you are exempt from your obligation to have a work permit, is however required.

As we wrote in our last issue, as an asylum seeker you have both the right and the obligation to learn Swedish. Before any decision is made you don't have

the right to Sfl, though. But there are, as mentioned, so many other ways to learn Swedish.

Finally the adult asylum seeker has the obligation to inform him- or herself about and to follow Swedish laws, which includes the below about children's rights.

Asylum seeking children, you see, have much more rights than the adult. Sweden has signed the UN convention on Children's Rights. This means that a child dwelling in Sweden, even before a decision is made, among other things has the right to

- Go to school
- Get free health and dental care when needed, also when it is not acute
- Be heard, which, among other things, means that
 - o All grown-ups must listen to the child and its needs before making any decision
 - o No one is allowed to beat or threaten the child
 - o The child is in its own right to decide who to fall in love with and who to marry.

To be an asylum seeker is in many ways to be in limbo. The decision making procedure is often way too long and not knowing where you are to be next week, next month or next year is of course extremely demanding and frustrating. If you to that add the effects of war, starvation, breakup, a long journey, hostile treatment and more, it is more than explicable that you rather focus on your rights than on your obligations. Nevertheless you have to follow the rules and regulations of the country you arrive in. Maybe even an asylum seeker focusing on his or her obligations will get a better chance to a positive decision. At least it cannot be negative.

Mats Björling

mats.bjorling@infoexpress.se

Fallgropar när vi talar öresundska | Faldgruber når vi snakker øresundsk

Vi har tidigare talat om rolig, *frukost/frokost, føle/föla och måle/mäta/male/måla*. Nu går vi över till kläder.

För en dansk är en *frakke* inget särskilt märkvärdigt plagg. Det betyder nämligen *rock* medan en svensk ju går sällan omkring med en *frack* till vardags. Danskarna kallar i stället detta högtidsplagg för *kjole* och *hvidt* eller bara *kjole*. Men *kjole* kan också betyda någonting helt annat. Det är dock inte alls *kjol*, vilket heter *nederdel* på danska. Nej, *kjole* betyder i stället *klänning*. Man kan ju ana hur besvärligt det kan bli med klädkoden på en finare svensk/dansk bjudning.

Vi har tidigare nämnt rolig och *frokost/frukost, føle/föla og måle/mäta/male/måla*. Nu fortsätter vi med *tøj*.

För en dansk er *frakke* ikke nogen særdeles mærkelig *tøj*. En svensk går dog sjældent i frack dagligdags. På svensk heder nemlig *frakke rock* men *frack* er det dansker skulle kalde *kjole* og *hvidt* eller kun *kjole*. Men *kjol* på svensk betyder nederdel. *Kjole* er jo sædvanligvis *tøj* for kvinder, og i den betydningen heder det altså ikke als *kjol* på svensk, men *klänning*. Man kan jo forstå at det let bliver vanskeligt med dresscoden på en finere dansk/ svensk reception.

Det händer i Öresundsregionen

- 22/10 är det Latinamerika i fokus på Biograf Panora
- 24/10 är det Sverige mot Spanien i handboll på Malmö Arena.
- 26/10 är det MIX Copenhagen LGBTQ Film Festival i København.
- 27/10 är det Quick – en humorshow på Månteatern i Lund
- 28/10 är det Språkbytte – svenska och arabiska på Malmö Stadsbibliotek. Lär dig användbara fraser på arabiska samtidigt som du träffar arabisktalande personer som lär sig svenska.
- 31/10 är det Tårtan på Moomsteatern.
- 1/11 är det Skräckpyssel på Lunds Stadsbibliotek.
- 2/11 är det Halloweenexperiment i Folkets park.
- 3/11 är det stor Loppmarknad på Holmbladsgade 71 i København.
- 3/11 uppträder Sabina Ddumba på Malmö Live.
- 4/11 uppträder Mora Träsk på Högevallsbadet i Lund.

Events in the Oresund Region

- 22/10 it's Latinamerika i fokus at Biograf Panora – Latin American film
- 24/10 it's Sweden vs. Spain in handball at Malmö Arena.
- 26/10 it's MIX Copenhagen LGBTQ Film Festival in Copenhagen.
- 27/10 it's Quick – en humorshow – comedy at Månteatern in Lund
- 28/10 it's Language Change – Swedish and Arabic at Malmö Town Library. Swedish- and Arabic-speaking people meet and teach each other.
- 31/10 it's Tårtan (A Swedish TV classic as a play) at Moomsteatern.
- 1/11 it's Horror Pottering at Lund Town Library.
- 2/11 it's Halloween Experiments at Folkets park.
- 3/11 it's Flee Market in Holmbladsgade 71 in Copenhagen.
- 3/11 Sabina Ddumba performs at Malmö Live.
- 4/11 Mora Träsk performs at Högevallsbadet in Lund.

Köpenhamn får ny stadsdel

Ortofoto av placeringen av Lynetteholmen

Den danska regeringen och Köpenhamns kommuns borgmästare Frank Jensen har skrivit under ett principavtal som är startskottet för en helt ny stadsdel som ska resas i Öresund, mellan Nordhavn och Refshalvön, och rymma 35000 invånare och lika

många jobb, skriver det danska departementet Transport-, bygnings- och Boligministeriet i ett pressmeddelande. Köpenhamn är traditionellt en stad som byggts på öar och holmar och nu får Köpenhamn ännu en holme med ännu en stadsdel,

en helt ny stadsdel som hittills kallas "Lynetteholmen" som ska binda ihop Nordhavn med Refshalvön, vilket, utöver de 35000 på Lynetteholmen förväntas ge plats för 15000 människor på Refshalvön.

"Lynetteholmen blir både något helt nytt och något mycket välkänt. Det blir en riktig köpenhamnsk stadsdel med strand, grönområden och en stor andel allmänna bostäder, så det finns plats också för människor med ganska normala inkomster. Lynetteholmen är en framtidsför-säkring för Köpenhamn och vårt sätt att leva tillsammans på", säger Köpenhamns borgmästare Frank Jensen (S).

Den nya stadsdelen ska sörja för att Köpenhamn kan fortsätta

att växa utan att bostadspriserna skjuter i höjden och se till att det finns utrymme för grönområden och rekreationsområden i staden, heter det i pressmeddelandet.

För att stadsutvecklingen i det nya området ska vara möjlig krävs också en del infrastrukturrella insatser. Det rör sig om såväl ringväg som tunnelbana.

Den nya stadsdelen ska också fungera som en klimatsäkring för staden. Den kommer att fungera som en fördämning från Kronløbet i Nordhavn ner till Refshalvön, vilket ska skydda Köpenhamn från framtida översvämningar till följd av höjning av havsnivån och våldsammare väder.

Mats Björling

MÅNADSHOROSKOP NOVEMBER 2018

Vädur

Inre styrka, spontan energi, självförtroende

November lovar ökad aktivitet på jobbet igen till väduren. Men nu har du en känsla av perspektiv och är mästare i din egen tid. Det är därför du går igenom dessa dagar utan problem alls. Din skicklighetsgrad kan till och med locka uppmärksamheten hos överordnade. Det kan finnas några mindre konflikter i relationer. Men det är verkligen inget dödligt.

Oxen

Stark och envis, men praktisk och beslutsam

November kommer att ge arbetsfördelar till Oxen. På grund av de högutvecklade kommunikationsförmågan kan du enkelt skapa affärskontakter. Därför kan du medföra betydande intäkter till ditt företag. Din framgång kommer inte att gå obemärkt. Det är viktigt att vara ödmjuk och inte låt den komma till ditt huvud.

Äntligen får du träffa någon som inspirerat dig mycket. Ta chansen och var kreativ!

Utbilda dig själv, gå på en föreläsning eller se en undervisningsfilm.

Tvillingarna

Kommunikativ och artig karaktär med ett sinne för humor och kreativitet

I november kan Tvillingen förlita sig på familjestöd. Eventuella problem kan övervinnas lättare om du inte är den enda som måste bära bördan. Låt människor runt omkring dig hjälpa dig. Under denna period kan moodiness också inträffa. Frustratio-

nen kan ventileras genom att göra sport.

Du borde inte slöa omkring även om andra gör det. Din chef kommer lägga märke till dina ansträngningar. Ändra din diet, ät mer grönsaker och mindre salt. Du kommer må bättre.

Kräftan

Emotionell men mottaglig karaktär, lynnig och avaktande.

För kräftan kommer november att vara en positiv period, stjärnorna kommer särskilt att gynna långsiktiga relationer. De kommer att blomstranu. Det ömsesidiga förtroendet mellan dig och din partner kommer att bli starkare och starkare. Kanske nu är det dags att ta nästa steg. Bara skingra din rädsla och ta ansvar. I idrott kommer du göra bra nu också.

När saker och ting blir besvärliga visar det sig att du gör mycket bättre ifrån dig än dina kollegor.

Var försiktig så du inte försummar dina nära och kära, se till att hitta lite tid för dem i ditt schema. Det kommer göra dem väldigt glada.

Lejonet

Modig, självförtroende, bestämd och öppen är lejonet

I november kan du se fram emot välstånd och harmoni, som kommer att fås av stjärnorna i relationerna. Nu är det den perfekta tiden för Lejonet att ta nästa steg. Du kan också förvänta dig utmärkta familjeförhållanden. Mindre tvister, som kan uppstå, kommer att lösas på nolltid.

Stjärnorna önskar dig det bästa nu; detta kan också innebära en bättre

position för din karriär.

Du har trots allt bara ett set tänder, du borde ta hand om dem ordentligt. Var inte rädd för ett tandläkarbesök.

Jungfrun

Försiktig, uppmärksam men intelligent och noggrann är jungfrun

I karriären har Jungfrun en chans att visa vad som finns kvar i dem igen. Mycket ljusstänkande, som kommer att hämtas till november, hjälper dig när du löser även de mest komplicerade uppgifterna. Det kommer att vara en bit tårta till dig. Din energi kan användas i sport, det är värt att investera i kroppen.

Var öppensinnad och var inte rädd för att uttrycka din åsikt även om den är negativ. Dina kollegor kommer förstå.

Damma av dina kunskaper i ett främmande språk. Det ser ut som att du snart får användning för det.

Vågen

Rättvis, sympatisk, harmoni och intellekt

I november kommer långsiktiga relationer att trivas. Den förtroende du har byggt hela tiden kommer nu att ge frukter. Om du är redo för nästa steg, nu är det rätt tid. Enligt horoskopet bör Vågen inte glömma sina vänner. De kanske tar din personliga personligen.

I slutet av året, när situationen lugnar ner sig, kommer Vågen ha gott om tid för att utvärdera tidigare händelser. Du kommer att lära av sina misstag och nästa gång kommer du att kunna hantera stressiga situationer bättre. I november, lös inte något med aggression, försök att hålla allt under kontroll och vara rationell.

Använd stjärnornas stöd när du begär projekt. Nu är rätt tid att komma på en idé och briljera.

Är du inte på humör, så testa träna, det distraherar dig.

Skorpionen

Observant kämpe, förutseende och empatisk mot andra

Horoskopet rekommenderar att i november är det definitivt inte en bra idé att locka frustration på din andra hälften. Du förstör bara den harmoni du nyligen upptäckt igen. Situationen blir lugn på jobbet, så du kan spendera din tid på att planera jul. Under denna period lovar stjärnorna också stark hälsa till Skorpionerna.

Slappna av och träna yoga. Är du nybörjare så ta med dig någon. Upplevelsen kommer bli än mer intensiv. Om du känner att du inte kan vara en god kamrat bör du stanna hemma. Ingen kommer bli arg.

Skytten

Målmedveten, energisk och fylld med längtan och ansträngning

I november kan Skytten förvänta sig positiv energi, främst inom

deras intellektuella område. Under den rationella perioden kommer du att kunna sortera dina prioriteringar och kommer inte att frukta ännu mer komplexa problem. Situationen i din familj kommer att vara harmonisk. Du kan lita på att människor som ligger närmast dig kommer att låna dig en hjälpande hand när du behöver det.

Vänd din uppmärksamhet mot det som behöver den mest och låt inte bagateller distrahera dig.

Det är hög tid att göra dig med dåliga vanor. Stjärnorna gynnar dig nuförtiden.

Stenbocken

Konservativa stjärntecken är praktiska, försiktiga, envisa och allvarliga

Den harmoniska perioden, som ligger framför dig i november, kan utnyttjas i karriären. Var inte rädd för att prata med din kollega eller chef, för i den här perioden kommer du att behandlas med vänlighet och förståelse. För Stenbocken, det kan innebära en höjning eller någon annan form av bonus.

Du bör försöka undvika chefen och göra färdigt alla arbetsuppgifter direkt, så du inte får mer problem.

Du borde ta din väns råd och besöka stället som rekommenderades.

En balanserad livsstil är vad du verkligen behöver just nu.

Vattumannen

Själfull och romantisk med en känsla för experimentering

I november kan vattumannen förvänta sig en stor mängd mental kraft tack vare inverkan av Merkurius. Du kan ta in och bearbeta mycket information. Men du kommer inte riktigt använda detta faktum i karriär. Horoskopet rekommenderar att du avsätrar denna månad för utbildning, snarare än förgäves insatser för att flytta din karriär framåt. Idrottare kommer också att göra bra, speciellt professionella.

Idag är en bra dag för rekonstruktion. Städa ordentligt eller måla, släng gamla möbler och leta efter nya.

Nu är rätt tid att avlägga löften. Stjärnorna är stabila så det blir lätt för dig att hålla dem.

Fiskarna

Blygsam och känsligt stjärntecken, de har stark självuppfattning och inspiration

I denna månad kan fiskarna se fram emot att skörda frukter, som kommer med deras ansträngningar på jobbet. Horoskopet föreslår de som är nyförelskade att inte få bäras i fantasiverden. Det är dags att gå ut ur din "perfekta" bubbla och ta en realistisk inställning till världen.

Du borde inte slöa omkring även om andra gör det. Din chef kommer lägga märke till dina ansträngningar.

Källa: skyhoroskop.se

Hjördis har ordet

Idag tänkte jag anföra en liten anekdot ur livet. Det handlar om någonting en manlig bekant till mig råkad ut för nu under sommaren.

Mannen i fråga – vi kan för enkelhetens skull kalla honom Knut med hängläppen – har varit och badat någonstans i vårt avlångland. Både han och hans lilla dotter har gått direkt från badstranden till bilen utan att byta badkläder – Knut har bara dragit på sig en skjorta utanpå badbyxor

– och när de nu sitter där i bilkö i väntan på färjan som ska ta dem någon annanstans – gud vet var – inser han att detta är ett misstag. Eftersom det återstår nästan en kvart tills färjan ska gå uppmanar han dottern att gå bakom bilen och byta om, vilket hon också gör. Först när hon kommer tillbaka inser han att han nog också borde byta om, och eftersom det ännu återstår drygt tio minuter till avgång skjuter han bak förarsätet en aning och drar ner badbyxor. Det finns inte en chans att någon

kan se, så han är ganska lugn.

När han kommer ner söder om vaderna stöter han dock på hinder, varför han blir tvungen att ytterligare skjuta bak sätet så att han kan böja sig ner för att ta av sig sandalerna. När han så fått av båda sandalerna och ena foten ur badbyxor

Det tar honom några ögonblick att uppfatta situationen, men sedan sätter han sig käpprätt upp och ser att gapet till framförvarande bil nu är närmare tio meter. Att bakomvarande chaufförer inte är nöjda med situationen går inte att missta sig på. Han gör således det som vilken världsvan man som helst skulle göra i samma situation. Han drar ner skjortan så att den torftigt täcker dingelidangeln och kör långsamt framåt. Att dra fram sätet så att fötterna når pedalerna ordentligt missar han i den något ansträngda situation han befinner sig i.

De första meterna går bra. Han

glider fram i sakta mak och har till synes kontroll över situationen. Då gör han misstaget att kasta en blick i backspegeln och upptäcker där en kvinna som kommer gående med glassar till familjen. Han inser att hon väldigt snart kommer att passera hans fönster och då få en ganska obehaglig upplevelse. Alltså måste Knut agera.

Han lägger bilen i friläge och slänger sig framåt och börjar kränga på sig kalsongerna. När dessa är halvvägs uppe börjar det tutas igen och han blir tvungen att börja köra igen. Med kalsingarna på trekvart.

Samtidigt som han långsamt rullar framåt försöker han dra upp kalsongerna som dock krånglar efter som han nu är både genomsvettig och panikslagen. När kvinnan passerar kastar hon en vänlig blick genom fönstret samtidigt som Knut i panik släpper kopplingen och kör rätt in i framförvarande bil. Kvinnan, som tydligen hör hemma i just den bilen,

tittar intresserat på själva kollisionen och Knut försöker uppamma alla charm han kan i det att han ler mot henne och frågar med sin lenaste röst om han körde in i dem. ”Japp”, svarar hon.

Han har nu lyckats få på sig kalsipperna, men han kan ju inte gärna gå ut och inspektera en trafikskada i bara underkläderna. Alltså drar han ner shortsens framrutan, där de hela tiden legat till allmän beskådan, lyckas få dem på sig och ta sig ur bilen, där han till sin glädje upptäcker att framförvarande bil har krok och skadan således bara drabbat den egna bilen. Slutet gott, allting gott.

Man behöver inte åka till Asien för att bada

Nu, när oktober börjar lida mot sitt slut och november knackar på dörren, kan vi kallt räkna med att vi måste ta oss långt utanför Europas gränser om vi vill ha en semester med värme, sol och bad.

Resmål som kan erbjuda detta är t.ex. Thailand, Bali, Vietnam, Jamaica, Dubai och Maldiverna. Men eftersom dylika resor är förödande både för vår miljö och för de flesta människors ekonomi, väljer vi i stället här att presentera några utflyktsmål i och i närheten av Malmö-Lundregionen som passar ypperligt när det är kallt och regnigt utomhus. Och för att behålla känslan av sol och bad, inleder vi med några ställen där man med lite fantasi kan få sig själv att tro att man faktiskt ligger på en strand i tropikerna,

nämigen inomhusbad:

Burlövsbadet i Arlöv

Här finns en 50-metersbassäng, en 25-metersbassäng och en plaskbassäng med äventyr för barn upp till 6 år. Dessutom parkerar man gratis utanför.

Badhuset i Trelleborg

Äventyrsbad med lång vattenrutschbana, virvelkanal, vattengrotta, vattenkanon samt en grund bassäng med rutschbana för de allra minsta. Dessutom finns två 25-metersbassänger och hoppramper.

Vanningen i Vellinge

Här finner du såväl rutschbana som bubbelpool och vågbassäng samt en träningsbassäng.

Lösning okt.1													
J	U	S	T	I	N	A	L	A	R	S	S	O	N
U	T	N	B	L	I	Ö	B	A	Y				
I	N	O	M	H	U	S	K	O	R	N	B	L	Ä
C	C	A	I	A	D	L	L	R					
E	N	K	E	L	D	Y	R	K	H	A	L	S	
	H	A			T	G							
S	C	O	U	T	E	R	N	A	L	I	N	D	E
K	L	O	O	D	A	Y	S						
O	R	M	A	R	S	V	E	N	S	K	H	E	T
M					N	E				S	E		
A	D	A	M	S	N	U	S	T	I	T	E	L	
K	D	I	G	A	R	E	O						
A	P	E	L	G	R	A	N	E	U	T	R	U	M
L	L	N	R	A	K	T	N	M					
F	K	F	L	U	N	D	T	O	S	C	A	N	A

Från en brevlådan i Bellevue Malmö

Foto: Laurentiu Miha

CityDäck

Malmö - Scheelegatan 15
Vellinge - Industrigatan 2

Nyhet!

040-21 31 30 **info@citydack.se**
www.citydack.se

Öppet ALLTID! Mån-sön 09.00-18.00 - Även helger

Däckhotell 4 hjul 200:-/säsong • Hjulskifte 200:-/fyra hjul

Jättesortiment av däck och fälgar

Kom och checka in vår nya flotta reception!

ROTALLA 155/65-14 Rotalla S110 Friktionsdäck 500:- 	LASSA 155/65-14 Lassa Snoways Friktionsdäck 550:- 	GOODYEAR 155/65-14 Goodyear Ultragrip Ice 2 Friktionsdäck 700:- 	ROTALLA 175/65-14 Rotalla S110 Friktionsdäck 500:- 	LASSA 175/65-14 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 575:- 	PIRELLI 175/65-14 Pirelli Cinturato Winter Friktionsdäck 700:- 	ROTALLA 185/55-15 Rotalla S110 Friktionsdäck 550:- 	LASSA 185/55-15 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 600:-
NOKIAN DÄCK 185/55R15 86R Nokian HKPL R2 Friktionsdäck 900:- 	ROTALLA 185/60-15 Rotalla S110 Friktionsdäck 550:- 	LASSA 185/60-15 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 595:- 	NOKIAN DÄCK 185/60-15 Nokian HKPL R2 Friktionsdäck 900:- 	ROTALLA 185/65-15 Rotalla S110 Friktionsdäck 550:- 	LASSA 185/65-15 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 595:- 	GOODYEAR 185/65-15 Goodyear Ultragrip Ice 2 Friktionsdäck 875:- 	ROTALLA 195/55-15 Rotalla S110 Friktionsdäck 575:-
LASSA 195/55-15 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 675:- 	CONTINENTAL 195/55-15 Continental Viking Contact 6 Friktionsdäck 950:- 	ROTALLA 195/65-15 Rotalla S110 Friktionsdäck 550:- 	LASSA 195/65-15 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 600:- 	PIRELLI 195/65-15 Pirelli Cinturato Winter Friktionsdäck 775:- 	ROTALLA 205/55-16 Rotalla S110 Friktionsdäck 700:- 	LASSA 205/55-16 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 850:- 	PIRELLI 205/55-16 Pirelli Cinturato Winter Friktionsdäck 950:-
CONTINENTAL 205/55-16 Continental Viking Cont 6 SSR Friktionsdäck 1.000:- 	GOODYEAR 205/55-16 Goodyear UG9 Friktionsdäck 1.150:- 	GOODYEAR 205/55-16 Goodyear Ultragrip Ice 2 Friktionsdäck 1.250:- 	ROTALLA 205/60-16 Rotalla S110 Friktionsdäck 750:- 	LASSA 205/60-16 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 850:- 	GISLAVED 205/60-16 Gislaved Softfrost 3 Friktionsdäck 950:- 	PIRELLI 205/60-16 Pirelli Winter Sottozero Friktionsdäck 1.050:- 	VEDESTEIN 205/60-16 Vredestein Snowtrac 5 Friktionsdäck 1.150:-
GOODYEAR 205/60-16 Goodyear Ultragrip Ice 2 Friktionsdäck 1.200:- 	ROTALLA 215/55-16 Rotalla S210 Friktionsdäck 750:- 	LASSA 215/55-16 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 850:- 	GOODYEAR 215/55-16 Goodyear Ultragrip Ice 2 Friktionsdäck 1.400:- 	LASSA 225/55-16 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 850:- 	PIRELLI 225/55-16 Pirelli Winter Sottozero 3 Friktionsdäck 900:- 	NOKIAN DÄCK 225/55R16 99R Nokian HKPL R2 XL Friktionsdäck 1.550:- 	ROTALLA 225/45-17 Rotalla S210 Friktionsdäck 850:-
PIRELLI 225/45-17 Pirelli Winter Sottozero 3 Friktionsdäck 1.000:- 	GOODYEAR 225/45-17 Goodyear Ultragrip Ice 2 Friktionsdäck 1.650:- 	ROTALLA 225/50-17 Rotalla S210 Friktionsdäck 850:- 	LASSA 225/50-17 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 1.000:- 	GOODYEAR 225/50-17 Goodyear Ultragrip Ice 2 Friktionsdäck 1.650:- 	ROTALLA 225/55-17 Rotalla S210 Friktionsdäck 850:- 	LASSA 225/55-17 Lassa Snoways 3 Friktionsdäck 1.000:- 	GOODYEAR 225/55-17 Goodyear Ultragrip Ice 2 Friktionsdäck 1.750:-

Alla priser är inkl. moms MONTERAT, BALANSERAT & SKIFTAT PÅ DIN BIL - www.citydack.se - Vi reserverar oss för eventuellt tryckfel.